

ek

ességi adóra
mások beadási
nius 10-ig el-
tolták

pénzügyminisztérium
pénzügyigazgatóságok
e, hogy a hadmentes
ó vallomások beadási
-ig elhalasztották. A
késült A) és B) mo-
szközölhetők, amelyek
goknál kaphatók. Az
örvény módosítás fel-
égi adót, amely a fo-
következő:
lej, pótteltek: belfö-
hallgatónál 2000 lej,
ál 8000 lej. A fentie-
ális adót kell fizetni
édesapja elemi adója

nius 10-ig be nem ad-
rt büntetésben része-

suli menet-
nd

A CFR vezérigazga-
l kezdve új menetren-
nyári menetrend a kö-
tartalmazza többek
számu gyorsvonatokat
tatják 21. és 22. szám-
sti és Curtici között;
es 402. számú vonatok
fognak járni, míg a
vonatok Szatmárig. A
esti között közlekedő
amu vonatok járatát
movicig. A Bucuresti-
két állomásán és a
keresztül fog közle-

export-
nétezer lejre
a kormány

miniszter rendelet
lapján a buza eddigi
mumát 7.000 lejre
ként, az 1939 május
mra. Egyidejűleg in-
y a CFR is ugyanezen
g az exportbuza ked-

optimista
kozata

Olaszországból jövet,
ter a belgrádi Politi-
kijelentette, hogy a
ngodtább és a veszély
a. Személyesen alkál-
arról, hogy Európá-
háborút.

SPORT

vasárnap
zik a Kispeszt

ri mérkőzés elmarad
j Kelet tud.) Kispeszt
előző tervek szerint
vasárnap Kolozsváron
arugószövetség azon-
tte az ACFR és Vic-
y a Kispeszt két érde-
ngedélyezik.
ri mérkőzések helyett
ombaton és vasárnap
első napon a Tricolor
másnap a kolozsvári

Davis Cup mérkőzés
ódott. Az első nap
Gábor-Schmidt
o w. o. Caralulis-
8:10, 3:1, félbesza-

CLUJ NYOMASA

PRIMAT

UL KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re.
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesztő:
Jámbor Ferenc. Administratív
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Vasárnap, május 7.
1939—5699. I. ár 18.
XXII. évfolyam, 102. szám.

A Berlinben átnyújtott lengyel válaszjegyzék szenzációs szövege

London és Párizs rendkívüli meglepéssel, Róma tartózkodóan, Berlin pedig ellenségesen kommentálja Beck külügyminiszter beszédét

Varsó, május 6. Lubomirski gróf, a berlini lengyel követség tanácsosa, pénteken este nyolc órakor nyújtotta át a német külügyminisztériumban Weisecker külügy-almiszternek Lengyelország választát a lengyel-német egyezmény felmondását tartalmazó, április 28-ról keletkezett német jegyzékre. A lengyel válasz nagy vonalakban Beck külügyminiszter beszédének gondolatmenetét követi, a részletekben azonban határozottabban hangul, konkrétan és a német követelésekkel szemben határozott magatartást tükröz vissza.

Mit tartalmaz a lengyel jegyzék

A lengyel jegyzék mindenekelőtt is emlékeztet arra, hogy az 1934 január 26-án megkötött német-lengyel egyezmény két alapvető kikötését tartalmazott:

1. A két állam kölcsönösen lemond az erőszak alkalmazásáról egymásközti kapcsolataikban és
2. bármely felmerülő vitás kérdést közvetlen és szabad tárgyalások útján rendeznek.

A két alapvető elgondolás kifejezetten magában foglalt egy harmadikat is: a két állam közötti viszony kölcsönösségét. Másrészt az egyezményt tíz évre szólóan kötötték meg, anélkül, hogy felmondás esetét beiktatták volna.

1939 márciusában közölte a német kormány Varsóval a Danzigra és a korridorra vonatkozó új követeléseket. Lengyelország e követelésekre ellenjavaslatokkal válaszolt. A lengyel jegyzék annak idején kifejtette, hogy ami Danzigot illeti, lengyel részről többiben elismerték a jelenlegi népszövetségi fenntartásnak lengyel és német részre egyaránt zavaró mivoltát. A különböző beszélgetések során, majd az ellenjavaslatokban is, azt proponálta a lengyel kormány, hogy Németország és Lengyelország kölcsönösen garantálják Danzig szabadállam fejlődését, az ott lakó németek érdekeinek teljes figyelembevételével, de ugyanakkor a Danzig feletti lengyel jogok maradéktalan elismerése mellett. A beszélgetések során német részről ki-érték a lengyel sugalmazások elől, de minden esetben hangsúlyozták, hogy Danzig nem képezheti vita, vagy éppen viszály alapját Németország és Lengyelország között.

Lengyelország kész technikai módosításokra, de nem enged felségjogaiból

Ami a korridoron átvezető német vasutvonalat és autópárat illeti az ellenjavaslat hangsúlyozta azt, amit a személyes érintkezés során is kifejtettek, hogy a lengyel kormány készen áll megvizsgálni mindazon gyakorlati, technikai módosításokat, amelyek Kelet-Poroszországra és a Birodalom közötti közlekedés terén eszközölhetők, de semmilyen körülmények között nem járulhat hozzá Lengyelországnak a korridor feletti felségjoga megnyirbálásához.

Ezen ellenjavaslatokra a lengyel kormány egy hónapon át semmilyen választ nem kapott. Csak április 28-án, Hitler kancellár beszédéből értesült a lengyel kormány arról, hogy ellenjavaslatát a birodalom elutasításnak minősített. Nos, a lengyel kormány ezen ellenjavaslatokat az 1934-es lengyel-német egyezmény szellemében tette, amely a vitás kérdések szabad tárgyalás útján való rendezését írja elő. Akkor azonban, midőn javaslatokat csak egyik félnek szabad tenni, míg a másik fél egyetlen joga az, hogy e javaslatokat szó nélkül elfogadja, — nem lehet többé „szabad tárgyalásokról” beszélni.

A lengyel jegyzék ezután emlékeztet Hitlernek az év február 20-án elmondott beszédére, amelyben a német kancellár a lengyel-

német egyezményt, mint a német birodalomnak a közép-európai békéhez való tényleges közreműködését jellemezte és hangsúlyozta, hogy „Lengyelország éppúgy tiszteletben tartja a danzigi német nép jogait, mint amennyire a német birodalom elismeri Lengyelország azon létezését és jogát, hogy kijárása legyen a tengerhez”.

A lengyel kormány mindenesetre meglepéssel értesült arról, hogy a német kormány a német-lengyel egyezmény ötödik évében oly sürgős jeleket adott a felvetett kérdések rendezésének.

Ami azt a javaslatot illeti, hogy Szlovákia függetlenségét Lengyelország és Magyarország a német birodalommal együtt garantálják, — ebben a formában csak Hitler kancellárnak a Reichstag előtt elmondott beszédéből értesült a lengyel kormány. Egyébként is nehéz elképzelni, milyen értéke és értelme volna egy ilyen garanciának akkor, midőn Szlovákia német protektorátus alatt áll és német garnizonokat, sőt erődítményeket létesítenek területén.

Szovjet-ellenes akcióra tett javaslatot Berlin Varsónak?

A francia lapok fenntartás nélkül helyeslik Beck lengyel külügyminiszter pénteki beszédét. A l'Époque felhívja a közfigyelmet Beck rendkívüli fontos célzására, amelyet bizonyos diplomáciai tárgyalásokra nézve tett, amelyek bizonyítani látszanak, hogy Németország Lengyelországgal közösen akarta tanulmányozni az Oroszország elleni támadás feltételeit.

Berlini felfogás szerint nem zárta el Beck a tárgyalások lehetőségét

Berlin, május 6. Még nem alakult ki Berlinben a hivatalos álláspont a Beck beszéd után. Hitler és Ribbentrop Obelsalbergben tartózkodtak a Beck beszéd elhangzásának idején és a külügyminisztérium egy magasrangú főtisztviselője adott részükre rövid tájékoztatást a beszédéről. Délután repülőgéppel vitte Berlinbe a beszéd teljes szövegét, de az még nem tekinthető teljesen hitelesnek. Hitler és Ribbentrop a beszéddel kapcsolatban rövid megbeszélést folytattak. Beavatottak szerint hivatalos helyen sem látják ki-zártnak a tárgyalások felvételének lehetőségét, mert nem hiszik, hogy a danzigi kérdés miatt viszály robbanhatna ki Németország és Lengyelország között.

A német lapok Beck beszédével foglalkozva azt állítják, hogy a lengyel külügyminiszter próbálkozása az utóbbi időben folytatott politikájának igazolására, nem sikerült. A Berliner Börsenzeitung azzal vádolja Becket, hogy a lengyel sovinszisták mellé állt és azzal vádolja Lengyelországot, hogy résztvett a Németország bekerítésére irányuló angol tevékenységben. A német kormány — úja a lap — meghívta Berlinbe Becket, de ő nem fogadta el a meghívást, hanem Londonban ment. Beck nem vágta el új tárgyalások lehetőségét, de azt hiszik, hogy a történet után nem számít arra, hogy Németország kezdje meg azokat. Lengyelországnak kell az első lépést megtennie.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Beck beszéde a második elutasítás a Führer nagylelkű ajánlatára.

A Berliner Lokalanzeiger szerint Beck beszéde újabb kitérése a lengyel gyűlölködésnek. De milyen értéke van a felesleges lengyel férfiak szavainak, ha a lengyel városok lakossága, a sovinszta egyesületek és háborus

Ezután a lengyel jegyzék áttér az angol-lengyel szerződésre, amelyet a német kormány ürügyül használt fel a Lengyelországgal való egyezmény felmondására. Nos, a lengyel kormány semmilyen körülmények között nem járulhat hozzá az 1934-es egyezmény értelmezésének olyan kiterjesztéséhez, amely megtiltana számára a nyugati hatalmakkal való megállapodásokat. A kölcsönösség alapján, amely a két állam viszonyát az 1934-es egyezmény értelmében szabályozza, Lengyelországnak is joga lett volna ebben az esetben kifogást emelni a nemrégiben aláírt német-francia megállapodás ellen, vagy még inkább a Szlovákia feletti német protektorátus ellen, annál is inkább, minthogy Szlovákia keleti részén Németország erődítmények építését kezdte meg, amelyek nyilván Lengyelország ellen irányulnak. A más hatalmakkal való kapcsolatok megtiltása Lengyelország politikai, akciószabadságának olyan megkötését jelentené, amely a lengyel állam függetlenségével teljesen összeférhetetlen.

A l'Oeuvre szerint a német javaslatokat március közepé táján tették meg és azok Oroszország elleni akcióra vonatkoztak. A terv szerint Németország Ukrajnát és a Kaukázust kapta volna meg.

A többi francia lapok is megerősítik a hírt, hogy a német kormány javaslatot tett Varsónak Szovjet-Oroszország felosztására.

nagyzolók azok, akik a lengyel politikát vezetik?

A Völkischer Beobachter azzal vádolja Lengyelországot, hogy kötelezettséget vállalt Németország megtámadására, ha az fegyveres viszályba keveredne Angliával.

A DNB jelenti: A német lapok vezetőhelyen közlik a lengyelországi németellenes tüntetésekről szóló híradásokat. Ezuttal elsősorban közlik ezeket az incidenseket vezetőhelyen.

Az olasz álláspont

Róma, május 6. A Popola d'Italia a német-lengyel kérdéssel ir. A cikk, amely hírt szent fedti a hivatalos körök felfogását, a nyugati hatalmak bekerítési politikájával foglalkozva, megállapítja, hogy ezt a politikát mindazok támogatják, akik gyűlölettel viseltetnek Németország és Olaszország iránt. A lap azt igyekszik kihangsúlyozni, hogy ezt a gyűlöletet különösen a zsidó sajtó szítja.

A német-lengyel kapcsolatok fontosságára már Pilsudszki rájött — írja a lap — ennek tudatában — hangzik tovább a cikk — Lengyelországnak választania kell a tengelyhatalmak részéről nyújtott biztonságot, vagy a kalandos politika között.

Visszatértek állomáshelyükre a párizsi és varsói német követek

Párizs, május 6. Gróf Weltzek párizsi német nagykövet szombatot visszaérkezett Párizsba.

Varsó, május 6. Von Moltke varsói német nagykövet, amint a lengyel sajtó jelenteti, visszaérkezett Varsóba.

VILAG TUKRÉ

A francia becsületrend

Ellentétben azokkal a megállapításokkal, amelyeket felületes megfigyelők és az igazi helyzetet nem ismerő idegenek olyan előszeretettel tesznek, az igazság az, hogy a kitüntetéseknek még ma is igen nagy keletjük és becsületük van Franciaországban.

A legrégebb francia kitüntetésnek az 1802-ben alapított „Légion d'honneur” becsületrend tekinthető.

Kezdetben a rendben hat, kohorszok nevezet hierarchikus rend volt. Mindegyik kohorsz élén a nagymester állott, akít szük ség esetén a nagyvezér helyettesített. Ők töltötték be a kohorszok elnöki tisztjét.

A rendben négy rang különböztethető meg: lovag, tisz, parancsnok és vezértiszt. 1805-ben teremtették meg a rend ötödik rangfokozatát, az ugynevezett „nagy keresztet”.

Évtizedeken keresztül a rend kitüntetettjei zárt kasztot alkottak. A kinevezések úgy történtek, hogy a nagy mester, a rend tagjaival való egyetértésben, kijelölte a felvételre méltó egyéniségeket. Ugyancsak a rend tagjai döntöttek a kizárások esetében is.

Ma ezt a rendkívüli megtiszteltetést jelentő kitüntetést a francia köztársaság elnöke osztja, aki a rend nagymestere tisztjét tölti be. A kitüntetésre való felterjesztést valamelyik szakminiszter teszi. Rendkívüli eljárás létezik olyan esetekben, amikor külföldi személyiséget illet a kitüntetés.

Nemrégiben statisztika látott napvilágot, amely szerint eddig 202.130 személyt tüntettek ki a francia becsületrenddel. Minőségileg ezek a kitüntetések így oszlanak meg: 98 nagykereszt, 614 vezértiszt, 3405 parancsnok, 29.629 tiszt és 168.374 lovag.

A rend története igen érdekes történelmi és felfüggesztési esetekről számol be. Így, amikor Emile Zola megjelentette „J'accuse!” című híres röpiratát, a rend tagjainak felháborodása a nagy író törlesztés kényszerítette ki a rendből. Victor Marguerit-tet a háború után azért törölték, mert „La Garconne” című könyvét erkölcsstelennek ítélték meg.

Ugyanilyen érdekes jelenség, hogy igen nagy sora van azoknak a személyiségeknek, akik visszautasították ezt a sokak által annyira áhított kitüntetést. A nevek önmagukért beszélnek: Lafayette tábornok, Gérard de Nerval, George Sand, Barbey d'Aureville, stb. Két olyan politikus is visszautasította ezt a kitüntetést, akik később jelöltséget vállaltak a köztársasági elnökválasztásokon. Ezek Clemenceau és Aristide Briand.

1921-ig a becsületrend nem hozott egyetlen birtokosainak, mint a kortársak tiszteletét és talán azt a megnyugvást, hogy életük eredményeit már a kortársak is elismerték. Ebben az évben azonban, Duboil tábornok kezdeményezésére, megalakult a becsületrend kitüntetettjeinek kölcsönös segélyszervezete. A szervezetet jelenlegi elnöke Le Bris admirális. A szervezet célja közelíteni egymáshoz a rend tagjait. E célból előadásokat, irodalmi felolvasásokat, vitáestéket rendeznek. Germain en L'yebeben a szervezet hercegi kastélyt bérelt ki, mely menhelyül szolgál a rend kiöregedett és elszegényedett tagjainak.

Megemlítsre érdemes, hogy a menhely lakói egészen sajátos életmódot folytatnak. Hála a kastély építésének, mindegyikük külön szobában lakik, sokan közülük egészen elvonult, remete életet visznek és hónapokon keresztül nem lehet látni őket. Orvosok, mérnökök, vegyészek, katonák élnek itt együtt, anélkül, hogy egy-

aknak, életük külső formáiban szigorúan részt olvasással, emlékirataik szerkesztésével, vagy levelezéssel töltik. Jóllehet sokan közülük teljesen hiányban vannak az anyagi-aknak, életük külső formáiban szigorúan protokolarisak. Példának okául halálos sértesnek tekintenek, ha a vezértiszt rangú kitüntetettek összegyűjtésére „betolakodna” egy tisztis ranggal kitüntetett. A Germain-en-Lay ház egyike Franciaország legérdekesebb részeinek, amelyben a legfurcsább és legkülönbözőbb embertípusok jöttek össze: a mult fantomjai, forgalomból kivont nevek, szegény, tehetetlen emberek, akik merev, protokolaris és idejüket mult életmódot élnek. Sajátságos, érdekes és meggondolkoztató élet ez, amely megérdemli a becseletes kutatók lélektani elemülését.

A ház több más érdekessége mellett kiemelendő az is, hogy a háziszabályzat előírása értelmében nők felvétele még rendkívüli esetekben is tilos. Nemcsak a rend menhelyére, de magába a rendbe is csak nehezen hatoltak be a nők. Franciaország lakossága még ma is emlékezik arra a nagy botrányra, amely Sarah Bernhardnak, a nagy tragikának a rendbe való felvételét megelőzte. Bár a rend tanácsstagjait csak a külföldi személyiségek kitüntetése alkal-

mával kérdik meg, amikor a miniszteri felterjesztés ismeretessé vált, a tanács tagjai saját kezdeményezésükből működésbe léptek, hogy Sarah Bernhard felvételét megakadályozzák. Sőt a rend egyes katonatiszt tagjai azzal fenyegetőztek, hogy nem viselik többé a kitüntetést.

Am a sajtó ebben az esetben is bebizonyította, hogy nagyhatalom. Óriási kampányt indított, amely befolyásolta a közhangulatot és bebizonyította, hogy a nagy művész tevékenysége megérdemli a nemzet háláját. Végül is mindenki meg volt győződve, hogy érdemtelenül sértették meg Sarah Bernhardot, amikor nevét és személyét nyilvános vita tárgyává tették.

Sarah Bernhard kitüntetése meglepő epilógussal járt. Most már a nők egész sorát vették fel a rend tagjai közé. A haza így hálálta meg a nőknek háboru ideje alatt tanúsított hősi és hasznos munkásságát. Elérték a legmagasabb rangfokozatokat ebben az annyira válogatott, arisztokratikus rendben. Azt azonban, most sem állíthatnók, hogy egykönnyen vennék fel őket a rendbe. Az érdem szava azonban mindenkor erősebbnek bizonyult és számtalan nő rendelkezik ma már ezzel a magas kitüntetéssel, amelyre a franciák olyan nagy tisztelettel néznek fel.

A Zsidó Távirati Iroda jelenté-

Palesztina

ROOSEVELT ELNÖK A CIONIZMUS PALESZTINAI TELJESÍTMÉNYEIRŐL. A newyorki világkiállítás ünnepélyes megnyitása alkalmából rendezett díszfelvonulásban nyolc palesztinai chalu is résztvett.

Roosevelt elnök ebből az alkalmából levelet intézett a világkiállítás Palesztina-pavilonjához, amelyben meleg szavakkal méltatja a palesztinai cionista teljesítményeket, amelyek jólétet hoztak az ország egész lakosságának. Hangsúlyozta továbbá, hogy továbbra is őszinte rokonszenvvel fogja kísélni a palesztinai fejlődést.

A világkiállítás megnyitása alkalmából tartott beszédében Roosevelt elnök rámutatott a „böcs türelem szellemére”, amely az amerikai kontinensen uralkodik és azon reményének adott kifejezést, hogy végső fokon le fognak omlani a barrikádok a fajok és népek között.

Herbert H. Lehmann, Newyork állam kormányzója is kijelentette beszédében, miszerint bízik abban, hogy a holnapi világban együtt fognak működni az összes fajok és népek fiai.

Fiorello H. La Guardia polgármester felhívást intézett a népekhez, hogy kövessék Amerika példáját a türelem szelleme tekintetében.

A KÖZELI HETEKBE MEGJELENIK AZ ÚJ ANGOL FEHÉR KÖNYV? A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint május elsején megtartott minisztertanács a Palesztináról szóló Fehér Könyv végleges tervezetével foglalkozott, amelynek közzététele a közeli napokban várható. Hír szerint a kabinet behatárolta a palesztinai kérdés megoldására irányuló tervezetet, amely önálló palesztinai állam létesítését célozza tíz éves átmeneti idő lejártá után. Ezzel kapcsolatosan főleg az arab államok által Kairóban elfogadott javaslatok kerültek szóba. A tervezet értelmében legközelebbi öt év alatt legfeljebb 75 ezer zsidó vándorolhatna be Palesztinába, míg a következő öt évben az arabok hozzájárulásától lenne függővé téve a zsidó bevándorlás mérete.

A NÉMET RÁDIO RÉMHIR-PROPAGANDAJÁNAK KUDARCA PALESZTINÁBAN. A Times jelenté Jeruzsálemből a német rádió által bevezetett arab műsor kapcsán a következő tudósítást:

„Palesztinában feszült érdeklődéssel várták a berlini arab leadást, az előadás azonban, hogy színházi nyelven fejezzük ki magunkat, megbukott, legalább is ami Jeruzsálemet illeti. Hétfő éjszaka a legtöbb palesztinai arab, akinek elég erős apparátusa volt, a rádióval tilt és Berlint állította be. Az előzetes bejelentés, amelyet erős iraki kiejtéssel hadart el egy bementő, való újságokat ígért. A feszült várakozással figyelő hallgatók azonban csakhamar csalódtak, midőn arról értesültek, hogy arab aszszonyokat, akik Jeruzsálemben a mandátárius kormány ellen tiltották, tüzoltó fecskendővel kergettek szét. A hallgatóknak ugyanis halvány sejtelmük, még kevésbé tudomásuk sem volt olyan eseményről, amely a legkisebb mértékben is megfelelt volna a rádió által közölt elbeszélésnek. Az állítólagos angol erőszakosságok felsorolása is tul fantasztikusnak tűnt, semhogy azt a hallga-

tók komolyan vehették volna. Ezek becsapva érezték magukat a beígért „való hírek” halatán.”

HALÁLRA ÍTELTEK KÉT ARAB TERORISTAT. A jeruzsálemi katonai törvényszék halálra ítelt két arabot, akik Jeruzsálem óvárosában megölték egy angol rendőrt.

Dél-Afrika

KISH EZREDEST REPÜLOBALESET ERTE DÉL-AFRIKÁBAN. Johannsburgból jelentik, hogy a Mozambiyue közelében lezuhant Challenger hidropján útsai között volt F. H. Kish ezredes, a Cionista Szervezet jeruzsálemi ekzekutívájának volt elnöke is, aki megsebesült. A délafrikai Cionista Szervezet vezetősége, mihielyt értesült a balesetről, mentő-repülőt küldött a szerencsétlenség színhelyére, amely Kish ezredest Johannsburgba szállította.

Németország

HITLER: „AMERIKA ZSIDÓK HELETT INKÁBB ÁRUT IMPORTÁLJON NÉMETORSZÁGBÓL.” Május elsején „a német munka nemzeti ünnepén” Hitler beszédet tartott a berlini Lustgartenben rendezett népgyűlésen. Beszédében hevesen kikelt Amerika ellen és többek között azt mondta, hogy az amerikaiak zsidók helyett inkább árut importáljanak Németországból.

Cseh protektorátus

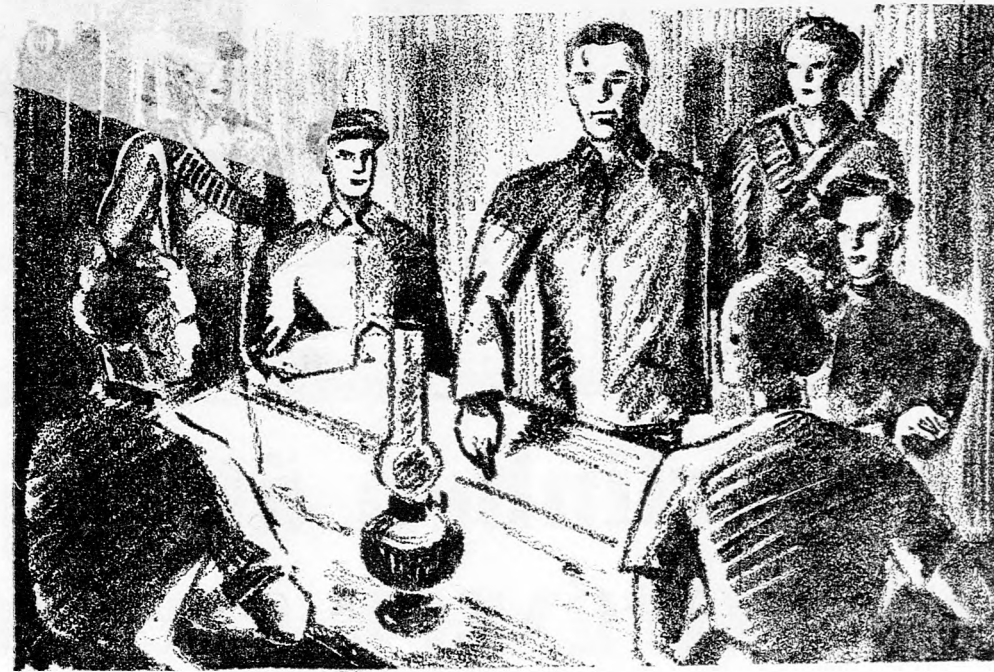
A CSEH SAJTÓ A ZSIDÓKÉRDÉS GYORS ÉS RADIKÁLIS MEGOLDÁSÁT KÖVETELI. Hír szerint a cseh protektorátus új kormánya, amelynek élén Elias tábornok áll, a zsidókérdés végleges megoldását tekintik egyik legfőbb feladatának. A német birodalmi propagandaminisztérium ellenőrzése alatt álló cseh sajtó heves antiszemita hadjáratra használja fel az új kormány kinevezését. Több cseh lap, nyilván sugalmazott cikkeiben a zsidókérdés gyors és radikális megoldását követelik. Egyes lapok a magyarországhoz hasonló zsidótörvény bevezetését ajánlják, mások viszont a szlovákiai zsidótörvény példájának követését javasolják. A szélsőségesek viszont a nürnbergi törvények bevezetését kívánják.

Lengyelország

A VARSÓI ZSIDÓ MUNKÁSOK MAJUS ELSEJÉI UNNEPESÉVEL Miután az uccai felvonulások tilosak voltak, a varsói zsidó munkások zárt keretekben ünnepelték meg május elsejét. Az elhangzott beszédekben hangsúlyozták, hogy a zsidó munkások kétszáz az ország védelmének szolgálatába állani.

Litvánia

DAVID WOLFSOHN FIA KAUNASZ UCCAIN KOLDUL... A „Dos Wort” című kownoi jiddis lap jelenti: „Kaunaszban az éjszaka részeg embert tartóztattak fel, aki az áthaladó járőreket mecsztálta és könyöradományt kért. Az embert bevitték a rendőrségre, ahol kiderült,

Trumpeldor naplójából

Munka és áldozat avatja zsidó földde Galileát.

1920 január 4. ... Döntő pillanat volt... Levegőben lógott a kérdés: meneküljünk Metullába? ... A gyülekezet elhatározta, hogy minden esetre és minden veszély ellenére maradunk s az utolsó szál emberig védekezni fogunk!.

1920 január 27. ... és nem törődhetünk bele abban, hogy Metulla összemolnásával a zsidó Palesztina északi határa délre toódik el!.

Néhány nappal e sorok megírása után Trumpeldor elesett. Az ő Galileájában azonban hatalmas művet indított most be a Keren Kajemeth. Több ezer dunamnyi földet váltott meg a Nemzeti Alap. Ujabb földszerzések vannak most folyamatban, amelyeknek politikai és telepítési jelentősége felmérhetetlen.

Aki Trumpeldor életének és halálának jelképes nagyságát felismeri, méltó és helyes választ fog adni a Keren Kajemeth „Hagallia” felhívására, amelyet a zsidó néphez intézett. Ez a válasz: **Munka és Áldozat.**

hogy az illető ötvenegy éves, a németországi Darmstadtból származik és neve: dr. Nathan Wolf Wolfsohn. Dr. Wolfsohn fogvatartják mindaddig, amíg nem tisztázódik, hogy van-e tartózkodási engedélye.

Dr. Nathan Wolfsohn fia a nagyméltú Dávid Wolfsohnnak, Herzl utódjának a Cionista Világszervezet elnöki székében. 1933-ig Mannheimban és Darmstadtban élt mint közismert nagyiparos és többszörös milliós. Gazdasági érdemeinek elismerésül diszoktori címet kapott. Hitler uralomra jutása után dr. Wolfsohn Memelbe menekült családjával, ahol rokonai voltak. A kis vagyon,

amit Németországból ki tudott menteni, az azóta eltelt hat év alatt felmorzsolódott. Midőn a németek néhány héttel ezelőtt börtönültek Memelbe, dr. Wolfsohnnak újból menekülnie kellett, ezalkalommal már teljesen nincstelenül. Kaunaszba ment, míg családja Schaulenben maradt. Teljesen lerongyolódva volt kénytelen az egykori milliós kézbevenni a koldusbotot. A kétségbeesés kergette az ivásra is.

A lap felhívást intéz Kaunasz zsidó előkelőségeihez, hogy mentseik ki a nyomorból a Cionista Világszervezet volt elnökének szerencsétlen fiát.

Április 28-ikán ül össze Temesváron a Hitachdut Barisszia-Habonim 12. Jom Habitachdutja

Cluj, május 6. A Hitachdut Barisszia-Habonim központi tanácsának Temesváron megtartott legutóbbi értekezlete elhatározta a szervezet legközelebbi konferenciájának, a 12-ik Jom Habitachdutnak május 28—29-re való összehívását. A Jom Habitachdut Temesváron ül össze május 28-ikán délelőtt. A konferencia programja a következő:

- Vasárnap délelőtt ünnepélyes megnyitó. a) Megnyitó beszéd: dr. Kasztner Rezső. b) Üdvözlések. c) A Hitachdut-Poale Cion Világszövetség kiküldöttjének felszólalása. d) Halottak emlékezete: Danzig Hillel. e) A konferencia elnökségének megválasztása.
- Vasárnap délután. a) Általános politikai és szervezeti referátum.

- Altalános vita.
 - Vasárnap este: Általános vita folytatása.
 - Hétfőn délelőtt: Bizottságok ülése.
 - Hétfő délután: a) A bizottságok jelentése. b) Határozati javaslatok megszavazása. c) Új vezetőség megválasztása.
- A szervezet központi vezetősége ezután is felhívja a Barisszia összes csoportjait, hogy a legrövidebb időn belül küldjék be szervezeti jelentéseiket és jeleik meg a Jom Habitachdutra való delegátus-választásokat.

NYILTTER)

Keszler Sándor utazónk március 15-vel cégünkötől kilépett és így üzletkötési és inkasszálsági joga cégünknek: Inreprenderile S. Pildermann Bacău és Intrepozitele Albina Cluj részére megszűnt.

*) E rovatban közltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

— Zürichi árfolyamok (május 6.): Márka 178.65, holland forint 237.80, dollár 445.—, font 20.845, francia frank 11.795, olasz lira 23.42, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.75, belgas 75.80.

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

Mi a na az I

Az álmoskó

Bucuresti, május kiadásában „A na könyv jelent me francia csillagász ben a műben Emi tematikus és csill szati Kollégium. Nostradamusnak „hoz” című vers fől csupán az profeciákat ragad Michel Nostrad a franciaországi városkában. Tan Salon de Provenco kezdett. Ezzel eg szati tanulmányok tepő eredményeke király meghívta több II. Ferenc, árasztották el kit meg. Munkájának de megmaradt m rat tettek ki.

Szinte megdöbbe századbeli csillag részt pontosan be Em. Ruir profetónti a középkori az ismétlődő stró szik a hatalmas dolgozását. Nem könyv ez.

Nostradamus m 1789-es forradalm — Császár fog (Napoleon), aki dalmárokhöz s e császára lesz. Ur hangzanak Nostr Majd matemat meg, hogy „Hé Filóp...” Valóna sától 1848 februá fogja győzni a be Algirt. ... de és egy fiatal lá buktatja”.

Megjósolja ezu poleon bukását (Bazaine) halál

Nostradamus európai ország s tyek határai nem Német- és Span veik eltávolodna országok elveitől demokráciájától

„Egy nem né mázásu vezér jé tarsaság képte nehézségeket” — szavai.

Majd így foly „Velenének o magásra fogja kll az antik E „S egy nap e (grandis maitres hogy uj terület irtozatos háboru Töllázadnak a ellen.”

A 936-os éve nép (a spanyol Majd meglep vetkezik, — an turnus forrad Franciaországba be a kormányt. A Saturnus f pot vesz igényb 147 évet és 10 első forradalom évet és 105 m keznek be:

Ez a

Mit jósolt Nostradamus, a nagy középkori csillagász az 1938-tól 1945-ig terjedő háborus évekről

Az álmokönyvek, asztrológusok és jósk legnagyobbja súlyos katalizmákat olvasott ki a csillagokból

Bucaresti, május 6. A párizsi „Medicis” kiadásában „A nagy mészárlás” cím alatt könyv jelent meg. Nostradamus, a híres francia csillagász jóslatait dolgozza fel ebben a műben Emil Ruir, neves francia matematikus és csillagász, a Francia Csillagászati Kollégium professzora. Emil Ruir Nostradamusnak „A második Henrik királyhoz” című vers formájában intézett leveléből csupán az 1938—1947. évek közötti profécákat ragadja ki.

Michel Nostradamus 1503-ban született a franciaországi Saint Remy de Provence városkában. Tanulmányai befejezése után Salon de Provenceban orvosi gyakorlatot kezdett. Ezzel egyidejűleg komoly csillagászati tanulmányokat végzett s olyan megkérdő eredményeket ért el, hogy II. Henrik király meghívta udvarába tanácsosnak. Később II. Ferenc, IX. Károly, Medici Katalin árasztották el kitüntetésekkel. 1566-ban halt meg. Munkájának jelentős részét eltüntette, de megmaradt művei így is egész könyvtárat tettek ki.

Szinte megdöbbentő erővel hatnak a 16-ik századbeli csillagász jóslatai, amelyek nagy részét pontosan beteljesedtek.

Em. Ruir professzor tudományos formába önti a középkori asztrológus formuláit, de az ismétlődő strófák és szavak lehetővé teszik a hatalmas mű logikus és precíz földolgozását. Nem is túlságosan fantasztikus könyv ez.

Nostradamus megjósolta a csillagokból az 1789-es forradalmat és következményeit. — Császár fog születni Itáliában közelében (Napoleon), aki előbb csatlakozik a forradalmárokhöz s ezeknek tábornoka, majd császára lesz. Uralma háborúk sorozata, — hangzanak Nostradamus profécái. Majd matematikai pontossággal állapítja meg, hogy „Hét évig lesz boldog király Fülöp...” Valóban Lajos Fülöp 1830. júliustól 1848 februárjáig uralkodott, s le fogja győzni a borbereket...” El is foglalta Algirt. de akkor elveszti autoritását és egy fiatal lázadó (III. Napoleon) megöli.”

Megjósolja ezután Metz elesét, III. Napoleon bukását, a csatavesztes generális (Bazaine) halálra ítéletét.

Nostradamus következő strófái három európai ország szövetségéről beszélnek, amelyek határai nem érintik egymást, (Olasz-, Német- és Spanyolországról van szó) s elveik eltávolodnak a 48, 50 és 52 fok alatti országok elveitől. (Franciaország és Anglia demokráciájától tehát.)

„Egy nem németországi, de német származású vezér jövend, amikor a német köztársaság képtelen lesz tovább elviselni a nehézségeket” — hangzanak Nostradamus szavai.

Majd így folytatja: „Velencének oly nagy lesz hatalma, s oly magasra fogja emelni szárnyait, hogy nem kell az antik Rómát sem irigyelnie.”

„S egy nap egyesülni fog a két vezér (grands maitres), hatalmuk tovább fog nőni, hogy új területeket hódítsanak, de ezáltal irtózatos háborukat idéznek elő, am népek föllázadnak a vérengző háborút akarók ellen.”

A 936-os évek hozzák meg a „sangue” nép (a spanyol nép) forradalmát.

Majd meglepő matematikai számítás következik, — amely megjósolja, hogy a Saturnus forradalmának öt ciklusán belül, Franciaországban új emberek veszik kezükbe a kormányt.

A Saturnus forradalma 29 évet és 167 napot vesz igénybe. Az öt forradalom összesen 147 évet és 105 napot tesz ki. 1789-től az első forradalomtól számítva ezt az időt, 147 évet és 105 napot: 1936. áprilisára következnek be:

„Avril—mai gens de nouveau levain”. Az új választások, amelyek a francia Népfrontot juttatták hatalomra...

A vers 85 szakasza újra a spanyol polgárháborút említi:

„Entre Bayonne et à Saint Jean de Lux, Sera posé de Mars la promontoire.

Mars, a testvérháború istenének ciklusa kezdődik a Pyreneusok határájánál.

„Kasztíliai apától és zülött anyától származó ember lesz a spanyol vezér, akinek zsarnoksága minden addigi vérengzést felülmuland. Tűzzel és vassal, földön és vízen embertelen lesz a mészárlás...”

... és Biszkajából Bayonne-ba menekülnek sikkoltva a vérengző forradalom elől.”

... gallok és más idegen népek jönnek majd harcolni és elesnek a polgárháborúban...”

... vörös kalózok jönnek tengeren, megzavarni a békét egész Európában.”

... ám a népek képviselői a következő év őszén egyezményt kötnek, hogy elkerüljék a háború elterjedését.”

(Ez volt a nyoni egyezmény).

Majd így fejezi be: „Chassé seront deux grands frères L'aimé vainca sous les monts Pyrénées.”

Két testvér-tábornokot elkergetnek Spanyolországból, miután egyikük vereséget szenved a Pyreneusok alatt.

A Mars közeledik a Kos felé és eléri a Saturnust. 1938. január 31-én történik ez. Nostradamus könyörög a francia népek, hogy ne hallgasson a „sangue”-kre, (a spanyolokra) sem a „Farkasra” (az oroszokra) akkor, amikor a Mars és a Saturnus a Kost eléri — különben szerencsétlenség zúdul rá. A veszély ezután 1940 februárjáig állandóan fokozódik.

„1938. március 31-én a Saturnus a Holdal találkozik: a veszedelmek nagyok; a nap tüzel.”

1938. július 22-én a ráknál a Mars és a Nap egy vonalban lesznek. Ez háborút jelent s csak csodák ódázhatják el a vérengzést.

S valóban így történt. Nostradamus csak hónapokkal tévedett. A csoda megtörtént: Mikor is repült Chamberlain Münchenbe? „He el is marad a háború veszedelme, tovább fenyeget 1939. február elején, — amikor a Mars a Rák alatt lesz.”

„S a veszedelem egyre fokozódik. 1939. március 21-én a Mars a Bolyén alá érkezik. A háború e napon törhet ki.

(Ezen még Ruir professzor is elcsodálkozhat ma, — hisz félelmetes pontossággal jósolja meg a nagy asztrológus, majdnem a napot is, amelyen Hitler csapatai bevonultak Prágába. (Március 15.)

A Mars csillag csak 1940. februárjában kerül hasonló helyzetbe, — ám ezuttal...

A jó földája itt a reményeket.

„Az országok vezetői nem tudnak meg egyezésre jutni egymással. A háború Franciaország és Olaszország között fog kitörni szerinte... Nostradamus csapdára figyelmezteti a franciákat, csapdára, amelyet Corsica és Szardínia között állítanak föl az olaszok...”

Anglia félre áll és vár.

A spanyol hadak az olaszok segítségére sietnek, Marseillenél támadnak, a Pyreneusokon át, aztán Toulousnál, Bordeauxnál és Narbonne környékén.

Frejus, Antibes és Nizza lángokban. A Földközi tenger felől repülőgépek (gépmadarak), amelyek felhők mögül bukkannak elő, fogják tönkre tenni a vidéket. Szárazföldön, vízen és levegőből olasz, arab és spanyol hadak támadják meg a francia földet.

Anglia még mindig semleges és az olaszok diadala nagy.

Ezalatt a Léman tó vidékén (Svájcban) nagy a félelem. Egy városparancsnok szabad

utat nyit a német hadaknak, ezek áttörnek Svájcra s összefognak az olaszokkal.

Ruir professzor megemlíti Nostradamus jóslatával kapcsolatban a francia La Salette-i pásztor jóslatát: „A németek kétszer támadják meg Franciaországot. Először 1914-ben Belgiumon, másodsor Svájcra keresztül. Először mint barbárok, másodsor mint vadállatok fognak cselekedni.”

A továbbiakban a csillagász megjósolja, hogy az elenség már Loire és Seine megyéket pusztítja s a spanyolok is átkeltek már a Pyreneusokon, amikor Anglia Franciaország segítségére siet.

„Lyont fölguyjtják a Svájcra és a Jurán átkelt németek.”

„Párizsban forradalom tör ki.

Forradalom van Angliában is. S a régi angol demokráciának ez a végét jelenti.

Német hajóhad támadja meg Londont, mialatt az angol hajóhad más felé van elfoglalva. Londonban a forradalmárok itélészek elé állítják a királyt. Belgiumban is forradalmi fölkélesek vannak. A flamandok és vallonok elválnak.

Az angolok ellenállása az olasz-spanyol-német szövetséggel szemben most tovább fokozódik.

Az egyesült francia és angol hajóhad megsemmisítő győzelmet arat az olasz hadak felett.

Irtózatos forradalom tör ki ekkor „Európa Mezőpötámájában” a 45—41 és 42—37. földrajzi szélesség alatt.

Nápolyt, Veronát, Leont, Sziciliát gyilok, tűz és víz fogja pusztítani, Róma nemeseit megölik s az addig szeretett diktátort, akit csodáltak nagy teljesítményeiért, — de meg-

gyülböttek a háború miatt, — meggyilkolják egy templomban, tört döfnek a mellébe.

Három háborús rokkant fogja elkövetni a merényletet...”

Es tart a vérontás 1945-ig, amikor... a francia király állítja meg azt és új pápát tiltet Szent Péter trónusára.

„Hasonlóképpen vér fogja elborítani újra Spanyolországot...”

Ezalatt Nagy-Németország hadai Pannónia földjén harcolnak, ahol összefognak az oroszokkal, de ekkor már forradalom tör ki az országban.

A „nagy kapitány”, aki oly sokat követelt népétől, megbukik, akik védelmére sietnek, a Rajnában lelik halálukat.

1944-ben a Mars, a Neptun és az Uranus pontos háromszöget alkotnak, majd a Mars helyébe a Jupiter kerül s a háborúk csillaga lassan eltávolodik a sárkány jelétől...

1945-ben Franciaország királyt tiltet trónjáról, Olasz- és Spanyolország behódolnak az új uralkodónak. A francia királyság a Rajnáig terjed.

Ruir professzor eddig tolmácsolja Nostradamus jóslatait.

Az álmok könyvek, az asztrológusok, a jósk és modern proféták legnagyobbja, Nostradamus irtózatos dolgokat olvasott ki a csillagokból.

De végeredményben, ha a múltban egyet mást el is talált, — a francia csillagászati kollégium szótára és magyarázatai szerint, — bizunk kell abban, hogy a jövőt illetőleg mégis csak hazug profétának bizonyul a nagy Nostradamus.

Hátszegi Ernő

Select Mozgó RITKA ALKALOM OLYAN SZÉP filmet látni, mint Hóhéberke és a 7 törpe WALT DISNEY egyetlen színes rajzfilmje, szebb, mint a legszebb tündérmese. Angol változat.	Uránia Mozgó CSAK NÉHÁNY NAPIG MEG Álarcos ember II-ik része Izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: TONTO indián, SILVER, a csodaló.
---	---

Augusztus 2-án Genfben ül össze a 21. cionista világkongresszus

A svájci kormány biztosítékot nyújtott a Jewish Agencynek ellenséges tüntetések kizárására

„TRUSALEM, május 6. A Zsidó Távirati Iroda megbízható forrásból arról értesül, hogy a 21. Cionista Világkongresszus augusztus 2-án ül össze Genfben, a régi népszövetségi palotában. A Jewish Agencyvel közölte a svájci kormány, hogy hajlandó garantálni, miszerint a kongresszus ideje alatt semmilyen ellenséges tüntetésre nem fog sor kerülni. A kongresszusra való előkészületek folyamatban vannak.

Augusztus elején megkezdik a kolozsvári rádióállomás felállítását

Tataru professzor, királyi helytartó nyilatkozata

Cluj, május 6. A Romania jelenti: A magas uralkodói elhatározás, amellyel rádióleadó állomást biztosítottak Erdély fővárosa számára, az ország rész lakosságának minden rétegében mély visszhangra talált. A lakosság háláját lelkes szavakban tolmácsolta a különböző kulturális egyesületek vezetői. A terv megvalósításának útjában álló költségvetési nehézségek áthidalásának szükségessége iránt illetékes körökben már a kellő időben megtették a lépéseket. Mindenesetre kelleltenül érintette az illetékeseket a hír, hogy Temesváron és Kiseneben már meg is kezdődtek a rádióleadó állomás felállítására irányuló munkálatok.

Az Asociatiune Patriotica egyesület küldöttségét menesztett Tataru Corioian professzor, Szamos tartomány helytartójához, élén Marinscu egyetemi tanárral, az egyesület elnökével, aki érdeklődött a hely-

tartónál a rádióállomás felállításának késedelmeskedése iránt.

Tataru professzor válaszában kijelentette, hogy becsületbeli kötelességének tartja a rádióállomás felállításának keresztülviteltét.

— A leadó létesítésével kapcsolatosan eljárta az összes illetékes tényezőknél — mondotta az újságíróknak. Most már közzölhetem, hogy az állomás felállítására irányuló munkálatok augusztus első napjainak megkezdődnek és a leadót a legközelebbi időben életre hívjuk.

Kolozsvár város a maga részéről eleget tett az adóállomással kapcsolatos kötelességeinek. Mátyás király szülőházát a létesítendő stúdió rendelkezésére bocsátotta és a város ezévi költségvetésében már megfelelő összeget iktattak a leadó támogatására.

Ez a XXI kongresszus éve! Váltsátok meg a sékelt!

ok (május 6.): Márka 237.80, dollár 445.—, frank 11.795, olasz lira dinár 10.—, lej 3.25, 80.

HIREK

Ne félj szolgám Jákob...

Az elmúlt hetekben avattak doktorként néhány jelöltet a jeruzsálemi héber egyetemen. Az ünnepi beszédet dr. I. L. Magnes, az egyetem rektora tartotta. E beszédből adjuk az alábbi részletet:

Amit általában „sikernek” mondanak, gyakran nem egyéb hazugságnál és csalásnál és amit „balszerencsének” hirdetnek, igen gyakran önfeláldozás és nagylelkűség eredménye. Egyének és nemzetek között látjuk, hogy a sikert nagyon is gyakran csalással lehet elérni. Balszerencse történik ellenben nem egyszer abból, hogy egy ember nem akarja meghazudtolni a barátját, nem akarja megölni, nem akarja megcsalni, nem akar egy szerencsétlen embert meglopni.

Vajjon az ember részesítse előnyben az eredményt, amely gonoszág alapul, szemben a vereséggel, amely jóságon nyugszik? Amit ebben a vonatkozásban mondhatok az, hogy az életben nem a siker, vagy balsiker fontos, hanem az a hit, hogy az ember mint az Ur szolgálja igazságot tanusít, szeretetet gyakorol és alázattal járja földi útját.

Uglátszik, az emberiség a történelem és irodalom studiumából keveset tanult.

Vegyünk például Jezsásjás próféta 53-ik fejezetét. Ez a fejezet sorsterhes. Annnyifele módon, annyi szenvedéllyel és tudással interpretálták, mint a világirodalom egyetlen részét sem. A próféták napjaiban, akárcsak most, nem volt jelző, amivel ne becsürelték volna Izraelt. Izrael bátor prófétája nem vonakodik meghirdetni és megmondani nekünk, hogy a népek milyennek tekintik Izraelt. Mintha népként arcuata és termete már nem is lenne emberi. Kin és fájdalom forrása voltunk, az emberek félték ránk tekinteni. Megvetve, emberektől elhajítva, Istentől ürve és megalázva, a tömlőből kicsipelve és itélet nélkül kivégezve, az élet birodalmából kitépve és bűnözéssel eltemetve.

Nem vonakodik továbbá a próféta megmondani nekünk, hogy a nemzetek saját bűneikért ezeket a száműzetéseket tették felelőssé. Fájdalmaikért, betegségeikért, igazságtalanságaikért, terrorjaikért — a zsidókat vádolták. Mindezt viselőnk és szenvedőnk kell — mondták —, mert az Ur minden bűnüket ránk hárította. És ha a népek juhnyájként bolyonganak, akkor Izrael az, nem pedig a megkövesedett szívűek, akit báránnyá válogatja a vághődra.

A prófétánál olvassuk: Népem, Izrael gyermekei ellen elkövetett bűnök miatt szakadt a szerencsétlenség a nemzetekre. Ebben igazság rejlik. Bűntelenül nem üldözhetik a népek Izraelt, mert a kár, amit ezzel önmaguknak okoznak, legalább is olyan nagy, mint amilyen Izrael éri. És nem annyira az teszi elvéihetlenné Izraelt, amit elkövet, mint inkább az, amit rajta követnek el. A próféta hallja a népek kiáltását és gunyolódását: „Ki hiszi, hogy az Ur karja olyan lealázott és megvetett nép által nyilatkozik meg, mint amilyen a zsidó?”

Hallja még a próféta, amint a nemzetek mondják: „A mi megfenyítésünk a béke felé Izraelen nyugszik”. Homályos mondat, amit Rasi, akinek 800-ik születésnapját a jövő évben fogja a zsidóság ünnepelni, így magyaráz: Izraelre ráborul a béke megfenyítése — ez azt jelenti, hogy Izraelnek el kell szenvednie a fenytést, hogy az egész világ békéhez jusson.

Izrael türi a fenytést, a béke azonban nem jön az ő szárnnyain, mert Izrael bűnözött legfőbb eszményei ellen. Hiszen, ha Izrael olyan hűséges lenne saját ideáljaihoz, amilyen hűséges volt azok iránt, akiknek odaadta szellemét! Egyetlen kérdés van csupán, aminek értelme és értéke van Izrael számára, kérdés, amely elég nagy és hatalmas, hogy Izrael önmagának feltegye: Izrael vajjon szolgálja-e Istennek?

A tragikus fejezetet a próféta e szavakkal vezeti be: „Ime szolgám meg fogja érteni!” Másik helyen viszont: „Szolgám vagy Izrael” és „Most pedig ide hallgass, szolgám Jákob; ne félj szolgám Jákob!”

Kedves barátaim! A körülöttünk háborgó zajlás és fenyegetés közepette ünnepeljünk emelkedett hangulatban. Friss forrás vizét merítették, vajha addig élnek, amíg szerelmek megtermékenyül, amíg megfogják termékenyíteni népetek és minden más nép szellemét. És ha, ments Isten, eljön a megpróbáltatás napja, akkor gondoljatok a versre: „Ne félj szolgám Jákob!”

Az egészségügyi minisztérium orvosát halmoz fel a gáztámadások áldozatai számára. Bucarestből jelentik: Az egészségügyi minisztérium felhatalmazást kapott nagymennyiségű orvosság beszerzésére a gáztámadások áldozatai számára.

Koncentrációs táborokat állítottak fel Amerikában. Washingtonból jelentik: A képviselőház 288 szavazattal 71 ellenében törvényjavaslatot szavazott meg, amelynek értelmében koncentrációs táborokat létesítenek, ahol azokat az egyéneket helyezik el, akiket nem lehet törvényesen kiutasítani. Jólétsült körök azt hiszik, hogy a törvényjavaslatot a szenátus el fogja utasítani.

Elhagyták unokái és dédunokái a 124 éves nagy-ilettőlgedégyenyát. Bucarestből jelentik: Targu Jiuiban érdekes eset képezi szobeszed tárgyat. Egy Ancuta Paveliu nevű 124 éves asszonyról van szó, akit nagyszámu életben lévő unokája és dédunokája nem támogat megfelelő mértékben. Különös figyelmet érdemel, hogy Paveliu asszony eddig két ízben vesztette el és nyerte vissza látását s ma is rendkívül munkabíró.

A létért való küzdelemben gyakran hathatós segítségére van a dolgozó egyéneknek egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel reggel éhgyomorral bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességet oly igen fontos béműködést és anyagcserét. Kérdezze meg orvosát.

Súlyos gépkocsiszerecsénytelenség Kolozsváron. Igen súlyos kimeneteli gépkocsiszerecsénytelenség történt a Kogálniceanu utcában. A református templom közelében a városi öntözőút elgázolta Kilin Márton Petru Rareș ucca 23. szám alatt lakó kőfaragót, akinek balkarja és ballába eltört. A 65 éves iparost eszméletlen állapotban szállították be a református kórházba, ahol azonnal gondos ápolás alá vették és műtétet hajtottak végre rajta. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség erőlyes vizsgálatot folytatott le és bevezette a szükséges eljárást. Az áldozat állapota igen súlyos, aggodalomra azonban nem ad okot.

Ne mulassza el megtekinteni G. W. PABST csodálatos alkotását a ROYAL SLAGERMOZGÓBAN:

Dráma Shangaiban

Az utóbbi évek legszebb és legaktuálisabb francia filmje.

Főszerepekben: INKISINOFF, LOUIS JOUVET.

Következő műsor: DZSUNGEL JIM. Minden eddigi dzsungel filmet felülmul!

Emlékbélyeget ad ki a román posta a newyorki világirodalmi alkalmából. Newyorkból jelentik: A newyorki világirodalmi alkalmából a román posta emlékbélyeget ad ki. Ezek névértéke 6 és 12 lej lesz. Egy része a világirodalmi román csarnokában, másik része belföldön kerül elárulásra. A bélyegek 8-án, hétfőn kerülnek forgalomba.

Kémeket itélték el Franciaországban. Párizsból jelentik: A lyoni katonai törvényszék Decelli olasz kémét halálra, Calciniotti olasz kémét 15 évi kényszermunkára és Champion francia alttalvót életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Orvosi hír. Dr. Herskovits röntgenológus kórházi főorvos magánrendelőjével Str. Regala 2. számú házba költözött. Telefon: 86-79.

Vidéki vendégeket szívesen látunk a Concordia zsidó klub elegáns helyiségeiben. Kitiűnő ebéd- és vacsora-kozsz, délutáni fekete, napilapok és folyóiratok. Str. Memorandului 13. Savoy kávéház fölött. Telefon: 26-92.

Eljegyzés. Hermann Mancsi és Fischer Árpád jegyesek.

Petain marsall Gibráltárban. Gibráltárból jelentik: Petain marsall pénteken este Algesirasba érkezett Sevillából jövet. Ma a marsall megérkezik Gibráltárra.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerüzletben és drogériában kapható.

Egy milliárd 130 millió olasz lira repülőgépgyártásra. Rómából jelentik: A légügyi minisztérium egymilliárd 130 millió lirát engedélyezett repülőgépgyártásra. A folyó költségvetési évben csak 300 milliót fognak folyósítani erre a célra, a többi 200 milliót évi részletekben fogják repülőgépgyártásra fordítani.

Orsenigo németországi pápai nuncius egy órási kihallgatáson volt Berlinben. Berlinből jelentik: Orsenigo pápai nuncius egy órási kihallgatáson volt Berchtesgadenben Hitler kancellárnál, majd a német kormány által rendelkezésére bocsátott repülőgépen visszautazott Berlinbe. A Havas tudni véli, hogy Orsenigo bihoros elbucszott a Führertől, amennyiben rövid időn belül véglegesen leteszi a Vatikán berlini képviseletét.

„CENTROPEX” International Trading Company Ltd. LONDON, W. 1. 44. Gloucester Place

Angliában és gyarmatain elsőrangú összeköttetésekkel rendelkező Import-export vállalat keresi komoly romániai áruk képviseletét, vállalkozókat megbiztatásokat, kifejezéseket, valamint átutalásokat. Információért válaszbélyeg mellékelendő.

Hétszázharmincezer lejt jegyzett nemzetvédelmi célokra a közölkötési testület hiteltétele. A közölkötési testület hiteltétele 738.640 lejt jegyzett nemzetvédelmi célokra. Minden tanerő 20 lejjel járult hozzá ehhez az összeghez.

Brautschisch német tábornok megtekintette a tripoliszi mintafalukat. Rómából jelentik: Brautschisch tábornok Pariani tábornokkal és Balbo marsallal megtekintette a Tripolisz környékén létesített mezőgazdasági mintafalukat. Ma Rómába utazik Brautschisch tábornok.

De Monzie francia miniszter Londonból visszautazott Párizsba. Londonból jelentik: De Monzie francia közgazdasági miniszter pénteken visszautazott Párizsba. De Monzie elutazása előtt hosszú eszmecsere történt Oliver Stanleyal. Londoni látogatása alatt a brit kormány tagjaival és számos előkelőséggel tárgyalt különböző szállításiügyi kérdésekről.

Kommunistákat tartóztattak le Görögországban. Athénből jelentik: Az állambiztonsági hivatal letartóztatott 40 kommunistát, köztük Theos volt képviselőt.

Orvosi hír. Med. Univ. Dr. Stern I. Piroksa fogorvosnő rendelőjét áthelyezte a Str. Massaryk 21/a., I. emelet alá. Telefon 18-81.

Doktorrá avatás. Kamil Izidor ügyvéd, Kamil Efraim satu-marei butorkereskedő fiát, a clujji Ferdinand Tudományegyetemen az összes jogi tudományok doktorává avatták.

EGYESÜLETI ÉLET

Ing. Spindel előadása Dézen. Ing. Spindel f. hó 7-én Dézen előadást tart d. e. 10 órai kezdettel a zsidó elemi iskola helyiségében „A zsidóság palesztinai helyzete és az emigráció” címen.

A Goldmark Filharmóniai Társaság ezután értesíti tagjait, hogy holnap, hétfőn este 9 órakor rendez próbát tart, melyre a tagok feltétlenül és pontos megjelenését kéri.

Keren Hajjeszód-akció Szamosújváron. Ing. Spindel, a jeruzsálemi főiroda kiküldötte f. hó 9-én folytatja le a Keren Hajjeszód-akciót Szamosújváron.

A kolozsvári Násé-Mizrachi ezután is meghívja tagjait a ma, vasárnap délután 5 órakor helyiségében, Str. Barfüi 10 sz. alatt tartandó, előadásokkal és fagyaltdeputánnal egybekötött lag-böomer-ünnepélyére.

Tisztújító közgyűlés a ZsNSz gyulafehérvári helyicsoportjában. A Zsidó Nemzeti Szövetség gyulafehérvári helyicsoportja április 30-án tartotta nagy érdeklődés mellett évi közgyűlést, mely alkalommal a következő vezetőséget választották meg: Örökös díszelnök Fuchs Ferdinand, elnök dr. Izrael Lipót, elnöki tanács: dr. Mandel Pál, dr. Springer Sándor, dr. Halász László, Treitel Izidor, titkár Kohn Jenő, ellenőrök Rosenfeld Akos, dr. Grünfeld Gábor, klubvezet: Lobstein Rudolf és őt tag, pénztárnok Grünfeld Ignác, könyvelő Klein Jakob, ügyész dr. Springer Aladár, Keren Hajjeszód biztos Rd. Halász László, Keren Kajemet biztos Herskovitz Max, sékelbiztos Kohn Jenő. Ezenkívül husz tagból álló választmányt és nyolctagú vigalmi bizottságot is választottak.

Poloskairást

garanciával végez „POLYNEA” vegyész-mérnöki laboratórium, Str. Cons. Național 8. (Főposta mellett). Telefon 35-01.

Zsidó asszonyok és lányok!

A kolozsvári Zsidó Nőegylet új tagjai két hónapja járják a zsidó utcát, hogy személyes tapasztalatok alapján próbálják a nyomorgó zsidóságot emberibb sorshoz segíteni.

Kívétel nélkül a legszörnyűbb sorshban találtuk Kolozsvár zsidó szegényeit. Ha egy nyolc tagú családnak havi 1200 lej jövedelme van, ott már nem is panaszkodnak és megköszönik a jó Istennek, hogy egyszer egy nap ehetnek. Több, mint háromnegyedrészé beteg a hiányos táplálkozástól és az egészségtelen túlszűfolt lakástól. Kolozsvár zsidó orvosai kérésünkre, ugyan páratlan áldozatkészséggel és velükérzéssel vállalták gyógyításukat, de a betegeknek nincsen pénzük sem a gyógyuláshoz szükséges jobb táplálkozásra, sem egészségesebb lakásra. Es ezeknek a betegség nemcsak szenvedést jelent, hanem keserves száraz kenyérrel levestését. De van, akik veszítenivalója sincsen. Mert ezek a szegények között vannak olyan még szegényebbek is, akiknek nincs ruhájuk sem, hogyha már juthatnak munkához, dolgozni mehesseken, vagy állampolgárságuk nincsen, mely nélkül nem kaphatnak munkahelyet sehol.

Zsidó asszonyok és lányok! Sajnos, anynyiszor halljuk azt a szót „nyomor”, hogy ma már nem jelenti számunkra azt az elképzelhetetlen szörnyiséget, amire csak akkor döbberünk rá, ha saját szemünkkel látjuk. A zsidó nő híres jó szívűhez fordulunk, mert segítenünk kell a nyomorgó zsidóságon és ez a segítség olyan égető, hogy most kell történnem, mert itt már nem lehet várni.

A Zsidó Nőegylet rengeteget segít, mert özv. Neuberger Zsigmondné elnökő páratlan bölcsességgel és zsidósággal vezetett Napközi Otthona 180 zsidó gyermeket juttat tápláló és bőséges ebédhez és ezenkívül szem előtt tartja azokat is, akik az Otthonból kikerültek. Amellett fenntart egy agymenházat is. De a Zsidó Nőegyletnek alig 600 tagja van és 600 tagsági díjból és egy pár nagylelkű adományból többre nem képes.

Valamennyieteknek be kell lépnetek a Nőegyletbe, mert Nektek nem jelenthet olyan sokat az a tagsági díj, amilyen elmondatlanul sokat jelent azoknak, akiket segíteni tudunk vele. Ne mondjátok azt, hogy már tagjai vagytok más egyesületeknek, hogy igénybe vagytok véve nagyon sok helyen, mert ez igaz és gyönyörű, de nem elég, mert több és több áldozatot kell hoznotok.

Hígyjetez nekünk és segítsetek! Szeretettel kérünk benneteket, lépjetez be a Zsidó Nőegylet tagjai közé.

Simon Tusi.

Halálozás. Kupferstein Jakob kolozsvári nyomdatulajdonos szombat délben az egyetemi klinikán, múltét következtében, 53 éves korában meghalt. Halála osztatlan részvételt keltett. Temetése ma délután 3 órakor megy végbe a kolozsvári új ortodox temetőben.

Tilea londoni román nagykövet ebédje Londonból jelentik: Tilea román nagykövet és neje pénteken ebédet adtak, amelyen a következő személyiségek voltak jelen: Wedgwood-Benn képviselő, Harold Nicholson képviselő, Wickham Steed professor, Seton Watson professor, Bruce Lockhart professor, stb.

AGYONLÖTTE MAGAT EGY KOLOZSVÁRI HAZTULAJDONOS. Gradiscay József 60 éves kolozsvári háztulajdonos ma reggel kilenc órakor Dónáth ut. 40. szám alatti lakásán fölbölte magát és meghalt. Gradiscay vajmikor dusszardag ember volt. Kolozsváron két háza is van. Az utóbbi időben súlyos anyagi gondokkal küzdött. Egyik házat zárgondnokság alá helyezték adósságai miatt. Péntekről szombatra virradólag mulatott. Illuminált állapotban tért otthonába, ahol börtörözött szobájába és végzett magával. A helyszíre kiszállított a rendőri bizottság, amelynek vezetői Nemes komiszár és dr. Popoviciu körilégi orvos voltak, hogy lefolytassa a vizsgálatot.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

J. L. Fágaras. Nagyon köszönjük szíves sorait és viszonzozzuk jókívánásait.

Pale

Tanító sztrájk. E időben tört ki és módon is reagált rá dött a sztrájk, melásmak meg kell be lenszennvel fogad. évének krízise lere havi 20—25 fontos len szorult 10—1 sen a tanítók és t huznak most és bá a jövedelem csak genő, a tanítók nem kell panaszko ember irigylja ezt. kolahálózatának költségvetésében szont a Váad Leu ponti szubvencióit a ja el. Megirtuk egy hja a városi tan gondokkal küzd. M az is fokozza, ne fontos költségveté csökkentésére szó hogy a város adój dassági válság mi a városi tanács a leszállította. A tá tése minimális ug nek ez a leszállit egy évre egy fél ték, tehát 12 font 144 fontos jövedel le, azzal az ígértt nak javulásával u gesen megtérítik merjük, hogy ez a ti a tanítókat, az nem ok olyan erő a tanítók sztrájkj avivi iskolágyere maradt. A sztrájk az is szerepelt, h város késedelme zetések és a tan kapták kézhez ill tödően ez is sérelt ban igen nehéz m a hasonló késedel kan vállalnak, hog talos költségvetés egzisztenciájukat, mely a tanító sztrájkot és a köz tésére kért teljita többséggel kapta is éles hangok ha és maga Ben Cvi meg, hogy a tan tanácsának ajánla az új fizetésekét. járulása nélkül lé a tanítók testülete vette a munkát. félnie attól, hogy gek határain belül sztrájk nem volt zás az országépít amikor egy félmi fejlesztéssel tartt anyagi áldozatol zavartalan menet

Binjáné Teátron saságnak, mely a zát építi a Habim tanácsa garantált színházépítés szat tine Corporation folyósítják, olyké zésére 30.000 dar bocsátanak ki. A 1942 és 1964 köz rosé tanács garar 10.000 fontos saj

Szoba

Str. Memorand Str. Filipescu

Palesztinai hétköznapok

Tanító sztrájk. Ez a sztrájk a legrosszabb időben tört ki és a közvélemény megfelelő módon is reagált rá. Két nap alatt befejeződött a sztrájk, mert itt minden megmozdulásnak meg kell buknia, amit a lakosság ellenszenvvel fogad. Palesztina utóbbi három évének krízise leredukálta az életnivót. A havi 20-25 fontos általános polgári jövedelem leszorult 10-12-15 fontra. Természetesen a tanítók és tanárok is ilyen fizetéseket huznak most és bár el kell ismerni, hogy ez a jövedelem csak szegényes életvívóhoz elegendő. A tanítók és tanárok társadalmának nem kell panaszkodnia: meg néhány ezer ember vállalja ezt a sorsot és igen sok ezer ember irigyl. A tanítók Tel-Aviv városi iskolahálózatának alkalmazottai. A város költségvetésében biztosítják fizetésüket, viszont a Váad Leumi a Tel-Avivra eső központi szubvenciót a városi pénztárnak juttatja el. Megirtuk egyik legutóbbi rovatunkban, hogy a városi tanács súlyos költségvetési gondokkal küzd. Most ezeket a nehézségeket az is fokozza, hogy a kormány az 500.000 fontos költségvetésnek 34.000 fonttal való csökkentésére szólította fel a várost. Mint-hogy a város adójövedelmei az általános gazdasági válság miatt lényegesen csökkentek, a városi tanács az alkalmazottak fizetését leszállította. A tanítók fizetésének csökkentése minimális ugyan, de a kis jövedelmeknek ez a leszállítás is súlyos megerőltetés. Egy évre egy félhavi fizetéssel csökkentették, tehát 12 fontos havi fizetési tanító évi 144 fontos jövedelmét évi 138-ra szállították le, azzal az ígérettel, hogy a város viszonyainak javulásával utólagosan és visszamenőlegesen megtérítik a differenciát. Ha el is ismerjük, hogy ez a redukció érzékenyen érinti a tanítókat, az is kétségtelen, hogy ez még nem ok olyan erőteljes megmozdulásra, mint a tanítók sztrájkja volt. A negyven ezer tel-avivi iskolágyerek két napig iskola nélkül maradt. A sztrájkot kirobantó okok között az is szerepelt, hogy a nehézségek miatt a város késedelmesen adta ki márciusban a fizetéseket és a tanítók április 15-én még nem kapták kézhez illetményeiket. Magától értetődően ez is sérelem. De ma ebben az országban igen nehéz mindenkinék a sorsa és még a hasonló késedelmeskedések ellenére is sokan vállalják, hogy egy 500.000 fontos hivatalos költségvetés keretében lássák biztosítva egzisztenciájukat. A városi tanács ülése, mely a tanító sztrájk izgalmainak jegyében zajlott le, meg is mutatta, hogy a város közvéleménye nem helyesli a megmozdulást. A sztrájkot támogatók sem támogatták a sztrájkot és a közvetítő tárgyalások levezetésére kért teljatlant a polgármester nagy többséggel kapta meg. A Váad Leumi ülésein és éles hangok hangzottak el a tanítók ellen és maga Ben Cvi is csodálkozva állapította meg, hogy a tanítók, a Váad Leumi iskolatanácsának ajánlata ellenére sem fogadták el az új fizetéseket és felső szervezetük hozzájárulása nélkül léptek sztrájkba. Ezek után a tanítók testülete visszakozott: azonnal felvette a munkát. Mindezek mellett nem kell félnie attól, hogy követeléseiket a lehetőségek határain belül nem fogják teljesíteni. A sztrájk nem volt rokonszenves megnyilatkozás az országépítésnek ebben a korszakában, amikor egy félmilliónyi ember hallatlan erőfeszítéssel tartja fenn magát és komoly anyagi áldozatokkal küzd intézményeinek zavartalan menetéért.

Igen rosszak a viszonyok a IPC hajfai petróleumfinomítójának építése körül a zsidó munka szempontjából. Az építkezést végző 1500 munkás közül alig 150 a zsidó. Az építkezők amerikai vállalatnak adták ki a gyártelepek építési munkálatait és ez az olcsó munka elve mellett más szempontokat is érvényesít: előnyben részesíti az amerikai származású munkásokat és mérnököket. A munkás szervezetek állandóan fáradoznak a zsidó munka számára előnyöket kicsikarni a vállalkozóktól.

A fegyverkezési láz Palesztinában annyiban érezteti hatását, hogy a Holt-tengert kiaknázó Káli művek éjjel-nappali munkára rendezkedtek be. A telepnek fel kell fokoznia termelését, hogy az angol hadianyag-gyártás szempontjából igen fontos nyersanyag kelő mennyiségben jusson el Angliába. Más keretek közé tartozik annak részletes megtárgyalása, hogy ez a nyersanyag Palesztinában virágzó vegyipar létesítésére adna lehetőséget, de a mandatárius hatalom a vállalatot arra kényszeríti, hogy a nyersanyagot ne dolgozhassa fel Palesztinában.

Várakozáson alul gyenge a turistaszezon az idén Palesztinában, minthogy az európai nemzetközi bonyodalmak miatt az emberek nem-igen mernek kizömlölni otthonukból.

Az Alija és Wolfsohn ucca sarkán felavatják Tel-Avivban az új vásárcsarnokot, mely mintegy százezer árusító számára nyújt helyet. Az épületet Tel-Aviv mérnöki hivatala építette 11.000 font összköltségvetéssel.

Tel-Aviv történetéhez tartozik az emlékezetes Schunat Chapp építése. Ez a városrészbarrakkokból állt és nevét onnan vette, hogy munkás családok egyszerűen megszálltak egy beépítetlen területet s barrakkokat húztak fel rá maguknak. Azóta nem zavarta őket senki. A telepet, minthogy lakói a telket egyszerű-

adott első helyi telekkönyvi bekebelezés biztosítja a befektetés rentabilitását.

A tel-avivi gázgyár, melynek terveiről már beszámoltunk, rövidesen a megvalósulás stádiumába lép és az ország egyik legnagyobb iparvállalata lesz. A gázgyár a lengyel-palesztinai transzfer-megállapodás útján létesül, 560.000 font befektetéssel. A szükséges gépeket Lengyelország szállítja árutranszfer keretében. Az üzletben 300 lengyel-zsidó vesz részt, akik fejenként 1000 fontos részvényjegyzéssel részesül a vállalkozásban. A részvényjegyzés egyben tőkésbevándorlásra is lehetőségeket ad a számukra. A városi tanács és az érdekeltség között már igen előre haladtak a tárgyalások. Igen valószínű, hogy még a nyár folyamán megkezdődnek az építkezések, melyek hosszú időre pár ezer építőmunkásnak fognak kenyeret adni.

Igen rosszak a viszonyok a IPC hajfai petróleumfinomítójának építése körül a zsidó munka szempontjából. Az építkezést végző 1500 munkás közül alig 150 a zsidó. Az építkezők amerikai vállalatnak adták ki a gyártelepek építési munkálatait és ez az olcsó munka elve mellett más szempontokat is érvényesít: előnyben részesíti az amerikai származású munkásokat és mérnököket. A munkás szervezetek állandóan fáradoznak a zsidó munka számára előnyöket kicsikarni a vállalkozóktól.

A fegyverkezési láz Palesztinában annyiban érezteti hatását, hogy a Holt-tengert kiaknázó Káli művek éjjel-nappali munkára rendezkedtek be. A telepnek fel kell fokoznia termelését, hogy az angol hadianyag-gyártás szempontjából igen fontos nyersanyag kelő mennyiségben jusson el Angliába. Más keretek közé tartozik annak részletes megtárgyalása, hogy ez a nyersanyag Palesztinában virágzó vegyipar létesítésére adna lehetőséget, de a mandatárius hatalom a vállalatot arra kényszeríti, hogy a nyersanyagot ne dolgozhassa fel Palesztinában.

Várakozáson alul gyenge a turistaszezon az idén Palesztinában, minthogy az európai nemzetközi bonyodalmak miatt az emberek nem-igen mernek kizömlölni otthonukból.

Az Alija és Wolfsohn ucca sarkán felavatják Tel-Avivban az új vásárcsarnokot, mely mintegy százezer árusító számára nyújt helyet. Az épületet Tel-Aviv mérnöki hivatala építette 11.000 font összköltségvetéssel.

Tel-Aviv történetéhez tartozik az emlékezetes Schunat Chapp építése. Ez a városrészbarrakkokból állt és nevét onnan vette, hogy munkás családok egyszerűen megszálltak egy beépítetlen területet s barrakkokat húztak fel rá maguknak. Azóta nem zavarta őket senki. A telepet, minthogy lakói a telket egyszerű-

Galilea fővárosa

Írta: Dr. A. ZIFRONI

Alábbi tragikus tudósítást a nagy történelmi-városról, Safedről, amely egyike Erec Jiszráél egyik szent városainak — a Hadassa egyik orvosa írta. Safed megmentése, valamint az egész Galil megőrditása függ ama nagy munkáktól, amelyeket a Keren Kajemet Lö Jiszrael akar az ország északi részén végrehajtani.

Nehéz napok sulyosodtak Safedre. Az aranykor óta, hogy a spanyolországi zsidók bejöttek Safed városába, a tizenhetedik század közepéig ez a város a föllendülés és hanyatlás különböző korszakát élte át. Fontos város volt ez Izraelben, dúss népességgel és a zsidó szellemi kultúra magasított legvára. Számos híres jesiva és templom székhelye volt. Világhírű tudósok éltek itt a Zohár és kabbala reprezentánsai, mint rabbi Jozsef Karo, Jicchak Lurja, Mose Alshech, akiknek tanai áthatották az egész zsidóságot. Később a bajok és szerencsétlenségek hullámai árasztották el ezt a várost, nehéz megpróbáltatásokat, járványokat kellett átél- len és száz évvel azelőtt a „nagy földrengés“ tett pontot a katasztrófák sorozatára. Abban az időben a lakosság teljesen elszegényedett, de az utolsó száz esztendőben ismét fontos gazdasági pozícióra tett szert. Safed ugyan- így Damaszkusz és Beyрут közötti ut közepén a délfelé való tranzit-kereskedelm központja lett. A világháborúban éhínség és betegségek tizedelték a lakosságot és a háború után a remélt fejlődés nem következett be. Az új bevándorlás és az ezt nyomon követő

TELJESÍTMÉNYEK az ETHYL UNIREA KÉK BENZIN révén

Meglepőek a teljesítmények, amelyeket az Ethyl Unirea Kék Benzint használata révén elérnek. Már a legkisebb próba is világosan mutatja a különbséget Ezzel a benzinnel, amelynek nagy a robbanásmentes értéke, könnyebb az emelkedéseket venni, a sebesség növekszik, a vibráció szinte teljesen ki van küszöbölve és az indítás rendkívül könnyű. Az egész világ Ethyl Unirea Kék Benzint használ, mert az a modern magassnyomású motor ideális üzemanyaga.

Ethyl UNIREA KÉK Benzint UNIREA

en csak „elchappolták“, nevezték el Schunat Chappnak. Most néhány munkás család kísérelte meg a „chappolást“. Készen épített barrakkokkal kivonultak egy a város tulajdonát képező területre és fel akarták állítani azokat. A rendőrség azonban megakadályozta az új Schunat Chapp létesítését, az új települést elkergette és a már felállított barrakkokat lerombolta. Ha a városi intézkedés törvényes is volt, ez az incidens jellemző a tel-avivi lakásinségre (—lay)

szép és modernül berendezett szobájában a zavargások kitérőse óta katonaságot helyeztek el. A többi hotel bezárták és a tulajdonosok nagy része elhagyta a várost. Mint-hogy Safed megszűnt üdülő város lenni, kiapadtak azok a kereseti források is, amelyekből kereskedők és szállítók éltek. A kereskedelelem, ami még a környék arabjai és a város zsidói között főmaradt, a kölcsönös bojkott következtében teljesen megszűnt és ezzel Safed gazdasági élete ugyszólván el van temetve. Már csak az elszegényedett lakosság öregjei maradtak vissza, erőtlen emberek, akik minden keresetre képtelenek. Ellenséges érzületű vérengző környezetben él kétezer zsidó. Gondoljuk meg: kétezer zsidó hétezer arabbal szemben!

A székrekedés szenvedéseket okoz, amelyek csodálatosan elmúlnak egyetlen pohárral FERNET-BRANCA-tól

A zavargások kitérőse óta zsidó ember nem meri elhagyni a zsidó negyedet. 1929 óta tudják, mit jelent a zsidók közeledése az arab negyedhez! Isten őrizzen attól, hogy az arabok támadjanak.

Ebben a kétségbeesett helyzetben nem kell csodálni, ha Safed zsidó lakossága Galilea megváltásában látja egyetlen mentéséget. Safed közeli és távoli környezetében új zsidó telepítések hálózata — különösen a közel fekvő Ejn Setim újjelésztése — bizonyára friss életet fog varázsolni a lehanyatlott szent városba is. Az új állja „Galilea fővárosának“ újjelésztését fogja eredményezni és bizonyos, hogy rövidesen nagy föllendülésnek néz elébe.

Aldassanak az építők kezei, akik Galilt ismét termékenyvé fogják tenni és akik ezzel életet öntenek a leromlott Safed városába. Minél előbb történik ez, annál üdvösebb lesz e mű nemcsak Galilra, hanem az egész jiszuvra.

Safed, a régi, szent város hívja a zsidó népet, hogy bátran vonuljanak Galil meghódítására!

Szobafestőt, mázolókat csak Grátz-ot
Str. Memorandului 20. Str. Filipescu 15. Telefon 35-70

Köszönjük szives társaságait.

BÁNSÁGI UJ KELET

Bánsági szerkesztőség és kiadóhivatal címe: FRIED MIKSA Timisoara IV.
Spl. T. Vladimirescu 24. Telefon 27-10

Biedermayer és rokokó — a szabóiparban

Német nyelven vizsgáztatnak a Bánság egyetlen szabásati
akadémiáján

Temesvár, május 6. (Az Uj Kelet tud.)
Évekkel ezelőtt létesült Temesváron a szabásati akadémia, a Bánság egyetlen hivatalos jellegű szabásati tanintézete, amelynek Haas Hermann szabómester, ipariskolai tanár az igazgató-tulajdonosa. Az akadémia vizsgákat tart és ezek alapján a kiképzett növendékeknek hivatalos érvényű diplomát ad, amely az ipartörvény egyéb rendelkezéseinek figyelembevételével iparüzésre is jogosít. Az akadémia vizsgáin részt vesznek a város különböző szabásati műtermében dolgozó, vagy vidéki tanulók jelentkezők, hogy megkapják a diplomát. Az akadémián való állandó tanulás tetemes költséggel jár tandíj fejében, valamint sok időt igényel és ezért újabbban a szabóiparban működő tanulók inkább a műhelyekben dolgoznak és csak vizsgára jelentkeznek.

Az utóbbi években a temesvári zsidó fiatalok ipari átrétegződési tendenciája jelentősen megnövekedett, juttatott a szabóiparban is. Anyagi erők hiányában ezek a tanulók dívszalomonokban és szabóműhelyekben sajátítják el a kellő gyakorlati tudást s csak vizsgára jelentkeznek a szabásati akadémián, amelynek vizsgáztatási módszerével szemben egyre több panasz hangzik el, különösen a zsidó növendékek köréből. Elsősorban a vizsgára jelentkezők kénytelenek tudomásul venni, hogy kedvezőtlen elbánásban részesítik őket az akadémián tanuló növendékekkel szemben. A vizsgadíj lerovása mellett arra akarják kötelezni őket, hogy az akadémia titkárságától egy németnyelvű szabásati szakkönyvet vásároljanak 200 lejes árban, mert anélkül „aligha lehet vizsgáznunk.”

Az említett megkülönböztetés a vizsgák menetében is észlelhető. A vizsgabizottság ugyanis Haas Hermann tanáról és az akadémia egyik szabászköztudójából áll, míg a munkakamara, vagy egyéb munkügyi hatóság egyáltalán nincsen képviselve. Haas tanár nem tud románul és így a vizsgáztatás német nyelven folyik, holott a tanulók úgy a gyakorlatban, mint az ipariskolában román nyelven sajátítják el a szakismereteket és azok kifejezését. Ha a tanuló nem bírja kellőképpen a német nyelvet, akkor Haas tanár asszisztense tölti be a tolmács szerepét, ami kedvezőtlenül befolyásolja a vizsgázó által elérhető eredményt. A most folyó vizsgák alkalmával különösen előtérbe kerültek ezek a visszasságok, amelyek az említettek kivül arra engednek következtetni, hogy Haas Hermann a zsidó jelentkezőkkel szemben politikai meggyőződésének megfelelően kétségbevonhatatlan elfogultságot tanusít. Ezt a pedagógiában megengedhetetlen megkülönböztetést semmi sem ellensúlyozhatja, mert — mint már mondtuk — a hatóságok nincsenek képviselve a vizsgákon, holott a kibocsátott diploma hivatalos érvényű.

Ennek illusztrálására említjük meg, hogy az egyik jelentkező, egy fiatal zsidó tanuló-lány, a németnyelvű írásbeli vizsga után a következő szóbeli kérdéseket kapta: Mi a különbség a rokokó és a biedermayer stílus között? Milyen stíli ruhákat viseltek a hölgyek XIV. Lajos és Napoleon korában? A vizsgázó lány találmásra válaszolt, mire Haas Hermann tanár azt firtatta, hogy anatómiai szempontból milyen erek húzódnak végig az alsó karra. Erre természetesen már a legműveltebb varrónő sem tudott volna válaszolni.

A vizsgáztatás menetének különlegességéhez tartozik az a tény is, hogy a vizsgára jelentkező román anyanyelvű lányok mit sem értettek a német nyelven feltett kérdésekből, mire Haas tanár asszisztense töltötte be a tolmács szerepét, ugyancsak ő fordította románra Haas tanár rögtönzött németnyelvű beszédét is, amit végül a vizsgázóhoz intézett.

Mindezeket tényként kell leszögeznünk, annak a hangsúlyozásával, hogy a Haas-féle szabásati akadémia, mely miniszteri engedély alapján nyilvánossági joggal rendelkezik, az egyetlen hivatalos intézmény az egész Bánságban és így csak az itt tett vizsgák alapján lehet diplomát szerezni a szabóiparban. Ez az intézmény tehát amellett, hogy Haas Hermann magánérde-

A temesvári munkakamara volt vezetőségének bünpere a törvényszék előtt

Temesvár, május 6. (Az Uj Kelet tud.)
A múlt év nyarán részletesen megírta az Uj Kelet, hogy az ügyészség letartóztatta a temesvári munkakamara volt vezetőségének minden tagját. A felmerült vádak szerint a munkakamara vezetősége Vulpe Stefan elnökkel az élen sorozatos szabálytalanságokat, hivatali visszaéléseket és sikasztásokat követett el hivatalos hatalmának gyakorlása közben. A letartóztatottakat később szabadlábra helyezték, de a vizsgálat egyre szélesebb mederben folyt ellőnk.

Az ügyészség végül is megállapította, hogy a vádlottak mintegy 400.000 lejtel károsították meg az államot különböző visszaéléseik révén. Emme összeg erejéig az állam, illetve a miniszterium kártérítési igényt jelentett be. Az ügyészség vádirata ellen Vulpe Stefan és kilenc vádlottársra felelősséget jelentett be a táblai vádtanács-hoz, mert szerintük az ügyészségi vizsgálat nélkülözötte a perrendtartás szabályait. A

keit képviseli és jelentékeny jövedelmet biztosít számára, a vizsgáztatás és a diplomák révén közcélakat is szolgál. Ezért feltétlenül szükséges volna, hogy a hivatalos jellegű vizsgákon az illetékes hatóságok képviselői is résztvegyenek s jelenlétükkel ellensúlyozzák Haas professzor vizsgáztató módszereit, valamint a zsidó jelöltekkel szemben tanusított elfogultságát. Nem akarjuk kétségbevonni a szabásati akadémia létjogosultságát és az ott tanuló növendékek kiképzésének szakszerű és alapos voltát, de viszont a kivülről jövő jelentkezők mindenkor megkövetelhetik, hogy tárgyalagos, elfogulatlan és pedagógiai szempontból is megfelelő vizsgáknak vessék őket alá.

táblai vádtanács azonban a feillebbezést, mint alptalant elutasította, mire a vádlottak a Semmitőszékhez fordultak panasszal. A múlt hónapban érkezett meg a Semmitőszék döntése, amely elutasította az összes panaszokat és az ügy tárgyalását rendelte el.

Ilyen előzmények után került a munkakamarai monstre-per a törvényszék elé. Erdemi tárgyalást azonban nem tarthatott a bíróság, mert a védők több pergátló és illetékességi kifogást emeltek. A védők szerint ugyanis az ügy helytelenül került a törvényszék elé, amely nem illetékes a tárgyalásra. Ezen felül fenntartották ama álláspontjukat, hogy az eddigi eljárás revízióra szorul az új alkotmány életbeléptetésével történt perrendtartási módosítások révén. Ezért az eddigi eljárás megsemmisítését, valamint új eljárás megindítását javasolták.

A törvényszék május 13-án hirdeti ki döntését.

Csak egy csepp a tengerben

Kürtöson a magyarok áttették a határon Schwartz Lenkét, aki
Lupényban született, de 1916 óta Szolnokon élt

Arad, május 6. (Az Uj Kelet tud.)
Fegyveres határőr töpörödött, megtört külső asszonyt kísért az elmúlt délelőtt az aradi állambiztonsági hivatalba. A jegyzőkönyvből kiderült, hogy a bekísért Schwartz Lenke 49 esztendő magyarországi, szolnoki mosónő. Büne: tiltott határátlépés. Kihallgatása során elmondotta, hogy Lupényban született, ahonnan 1916 elején szülei és testvéreivel együtt Szolnokra költöztek. A világháború befejezése után szülei és testvérei elhaltak, egyedül maradt rokonok és barátok nélkül. Miután gyermekkorában jómóduak voltak, semmiféle mesterséget nem tanult és a világháború után maradt vagyonkja elcsúszott, más állást nem kapva mosónőként kereste meg mindennapi kenyerét.

Évtizedeken keresztül folytatta mesterségét és tengette szomorú életét, amíg a politikai áramlatok következtében kiderítették róla, hogy nem rendelkezik magyar állampolgársággal és ezért az ország elhagyására szólították fel. A vagyontalan,

szegény munkásszasszonynak még annyi pénze sem volt, hogy utlevelet csináltasson, kivándorolni nem tudott és így nem tudta teljesíteni a hatóságok felszólítását. Később kiutasítási végzést kapott és ezt most már végre kellett hajtani. Ennek alapján Kürtös községnél át tették a határon, ahol nyomban őrizetbe vették.

Kihallgatása után Schwartz Lenkét a temesvári katonai bírósághoz kísérik, ahol ítélnék majd le. Előreláthatólag miként az már más hasonló esetekben is történt, miután román állampolgársága nincs, kiutasítják az országból Schwartz Lenkét, akit egy ország sem akar befogadni. A szerencsétlen nő egyébként annak érdekében akar lépéseket tenni, hogy román állampolgárságát elismerjék azon az alapon, hogy Lupényban született, szülei pedig 1918 december elejéig, amely dátumot a törvény alapul vesz új illetőséget nem szerzhettek, előzőleg pedig lupényi illetőségűek voltak.

Gyilkos férje bünét vállalta magára a hüllen asszony

Temesvár, május 6. (Az Uj Kelet tud.)
Mégdöböntő gyilkossági ügyben folytat vizsgálatot a temesvári ügyészség. Két nap pal ezelőtt Lazár Ecaterina huszonhétéves klopodai asszony önként jelentkezett a csendőrségen és előadta, hogy a mezőn megölte Konesnik József hatvanhatéves napszámot kihallgatása során az asszony elmondotta, hogy a napszámot néhány nap pal ezelőtt alkalmazták kisegítő munkára és hármasban dolgoztak a férjével a mezőn. Amikor az asszony férje elment, hogy

megitassa a lovakat, a napszámos felhasználta a kedvező alkalmat, szerelmi ajánlatokkal ostromolta a fiatal asszonyt, majd megtámadta. Kétségbeesett védekezésében az asszony felragadt a fölrlő egy sarlót és azzal többször támadójának fejére sújtott. Az idős ember súlyos fejszebetek szenvedett és néhány perc múlva meghalt. Azzal az asszony vallomását megerősítette a férje is, mire őrizetbe vették. Az ügyészség azonban gyanusnak találta az egész történetet és a további nyomozás céljából maga

Buzoianu főügyész szállott ki a helyszínre. A vizsgálat során kiderült, hogy a házaspár el akarta földelni a holttestet és az asszony csak a sikertelen kísérlet után jelentkezett a csendőrségen. A főügyész ekkor a zavarosan viselkedő asszonyt felszólította, hogy raekonstruálja a történeteket. Lazárné azonban képtelen volt erre. Végül is megtört és beismerte, hogy az idős embert nem ő, hanem a férje ölte meg. A fiatal asszony ugyanis azért alkalmazta a hatvanhatéves napszámot, hogy szerelmi viszony kezdjen vele. Amikor a mezőn egyedül maradt, Konesnik nem tudott ellenállni az asszony csábításának, de a közelben tartózkodó férj hirtelen visszatért és meglepte őket. Lazár hirtelen haragjában a sarlóval támadt a napszámra s szörnyű erejű csapásokkal agyonütötte. A gyilkosság elkövetése után halállal fenyegette meg az asszonyt és úgy kényszerítette, hogy vállalja magára a gyilkosságot. Az asszony a fenyegetések hatása alatt önként jelentkezett a csendőrségen és önmagát nevezte meg gyilkosként, annyira félt férje bosszújától, míg aztán a vizsgálat során megtört a keresztkérdések alatt és bevallotta az igazságot.

Az ügyészség rendeletére Lazárt is letartóztatták, míg az asszony továbbra is fogáságban marad, a hatóságok félrevezetése miatt.

Aradi kereskedők panaszok a cégbejegyzési bizottság egyes metodusai miatt

Arad, május 6. (Az Uj Kelet tud.)
Az aradi kereskedőket élenként foglalkoztatja az a helyzet, mely az új cégtörvény intézkedéseinek következtében állott elő. A cégtörvény az elmúlt év december 16-án lépett életbe és azóta a cégbejegyzés rendszere teljesen megváltozott, mégpedig olyképpen, hogy a cégbejegyzéseket az iparkamarák nem saját hatáskörükben intézik el, hanem minden erre vonatkozó kérényt a helytartóság székhelyén működő vegyes bizottsághoz kell beadni és csak ennek a bizottságnak határozata alapján végezheti el a kamara a cégbejegyzést.

Egy ízben már megemlékeztünk arról, hogy az említett temesvári bizottság munkálatai rendkívül lassu mértékben haladnak előre, aminek természetesen következménye az, hogy a vállalkozási kedv önkéntlenül is csökken. Aradi viszonylatban jelenleg az a helyzet, hogy összesen 40 kérényt küldtek el eddig Temesvárra, ezek azonban mindaddig nem nyertek elintéztést, mert bár a bizottság hozzákezdett a kérvények tárgyalásához, határozatot nem hozott, mert újabb iratok beszerzését kérte.

A fent vázoltakon kívül a helyzetet egy másik körülmény is megnehezíti. A cégbejegyzésről szóló új törvény értelmében a helytartóság székhelyén működő bizottságnak arra is joga van, hogy szükség esetén a kérvényezőket megidézze.

A Temesváron működő bizottság eddig minden egyes aradi vonatkozású kérévny esében megidézte a kérvényezőket, ami ezek számára idő és természetesen pénzeszteriséget is jelent. Nyomozó ez a körülmény főképpen a kis tőkével rendelkező vállalkozók részére, akik, alig annyi pénzzel bírnak, hogy egy kis üzletet berendezzenek, de az utazás költségeit már nem vállalhatják.

A kérvényező személyes megidézését az is súlyosbítja, hogy abban az esetben, ha a megidézett fél nem jelenik meg a bizottság előtt az idézésre, akkor a bizottságnak jogában áll a kérévny semmisnek tekinteni és az ügyet lezárni. Eppen ezért a kereskedelmi érdekképviseletek oda akarnak hatni, hogy egyrészt a bizottság gyorsabb ütemben dolgozzék, másrészt pedig csak abban az esetben idézze meg személyesen a kérvényezőket, ha ezek jelenléte multhatatlanul szükséges.

Hány adózná

Az Uj Kelet elismertettük az adótörvény fontos pontjait az adóemelés adófizetők kategóriájában. Mivel rendelkezéseik külön-külön alkalmat, a gazdasági állományok össze az egyes adócsairól, amelyek a belemből megállapított adókat illető adóadón kívül a sup

A hivatalos táblai adóügyi évből az egyes adófizetők adókulcsa

Pénzügyminisztérium az állam javára

az állam javára nemzeti védelmi alap megneve javára város (község) járó egészségügyi alap utadó kamarai adó kereskedők nyugdíj

Iparvállalatok az állam javára F. A. N. J. megye javára város (község) járó egészségügyi alap utadó kamarai adó kereskedők nyugdíj

Az ingóértékek

tőkekamataadó névre szóló részvény bemutatóna szóló bankbetétek tőke 3 hónapon belül 3 hónapon belül külföldiek bankbetéte záloglevelek tőke beföldiek által kamatok tőkekam

Az épületek és adókulcsa 10%, a szeszen 24%. A külföldiek 20%. A nem épületek a nem javára adókötelességet; 50.000 le

Tartott a kik

Németország és

A nyugateurópai országban az elmúlt hónapban mutatkozott. A lakulásiának megfigyelték a gazdasági pesszimista megítélés alapján a gazdasági adózatlan buzakészletből belüli összességében legnagyobb részben a buzakomité irodájában áll a kérévny semmisnek tekinteni és az ügyet lezárni. Eppen ezért a kereskedelmi érdekképviseletek oda akarnak hatni, hogy egyrészt a bizottság gyorsabb ütemben dolgozzék, másrészt pedig csak abban az esetben idézze meg személyesen a kérvényezőket, ha ezek jelenléte multhatatlanul szükséges.

KÖZGAZDASÁG

Hány százalékos adókulcsok alapján adóznak az egyes adófizető kategóriák a folyó pénzügyi évben

Az Új Kelet előző számaiban részletesen ismertettük az 1939. április 1-i módosított adótörvény fontosabb rendelkezéseit és azokat az adóemeléseket, amelyeket az egyes adófizető kategóriákkal kapcsolatban keresztülvittek. Mivel a törvény egyes homályos rendelkezéseit különböző magyarázatokra adtak alkalmat, a pénzügyminiszterium egyes adóosztálya részletes táblázatot állított össze az egyes adófizető kategóriák adókulcsairól, amelyek alapján az adóköteles jövedelemből megállapítható az adó összege. Ebben a hivatalos adókulcs táblázatban az állami adókat illető adókat tüntetik fel az elemi adón kívül a supracotaadót.

A hivatalos táblázat szerint a folyó pénzügyi évben az egyes adófizető kategóriák a következő adókulcsok alapján adóznak:

Pénzügyintézetek kereskedelmi adókulcsa:	
az állam javára	11%
nemzetvédelmi alap (F. A. N.) javára	4%
megye javára	2%
város (község) javára	2%
egészségügyi alap javára	3%
utadó	2%
kamarai adó	1%
kereskedők nyugdíja javára	1%
összesen	26%

Iparvállalatok ipari adókulcsa:	
az állam javára	7%
F. A. N. javára	4%
megye javára	2%
város (község) javára	2%
egészségügyi alap javára	3%
utadó	2%
egyéb pótdadók	2,5%
összesen	22,5%

Az ingóértékek utáni adó (tőkekamatadó) kulcsa:	
tőkekamatadó	16%
névre szóló részvények osztalékadója	14%
bemutatóra szóló részvények osztalékadója	16%
bankbetétek tőkekamatadója:	
3 hónapon belül kifizetendők	6%
3 hónapon túl kifizetendők	2%
külföldiek bankbetéteinek tőkekamatadója	5%
záloglevelek tőkekamatadója	8%
belföldiek által külföldről élvezett jövedelmek tőkekamatadója	5%
összesen	11%

Az épületek és városi ingatlanok állami adókulcsa 10%, a pótdadók kulcsa 14%. Összesen 24%. A külföldön tartózkodók állami adókulcsa 20%. Az ingatlanadó alól mentes új épületek a nemzetvédelmi alap (F. A. N.) javára adókötelesek. Ezek adókulcsa a következő: 50.000 lej bérértéktől 10%, 75.000

Kereskedők és kereskedelmi vállalatok kereskedelmi adókulcsa:	
az állam javára	9%
a F. A. N. javára	4%
megye javára	2%
város (község) javára	2%
egészségügyi alap javára	3%
utadó	2%
egyéb pótdadók	2%
összesen	24%

A fizetések utáni adónál az államok illető adórész kulcsa 4 százaléktól 25%-ig progresszíven emelkedik. A fizetések utáni pótdadók a következők: 2% a nemzetvédelmi alap javára, fél százalék a munkakamara javára és 3 ezrelék utadó. Ezen az alapon a fizetés utáni összes adók kulcsa a következő: 4.000 lej havi jövedelemig 6,8%
4.001—25.000 lej havi jövedelemig 10,8%
25.001—35.000 " " " " 12,8%
35.001—50.000 " " " " 14,8%
50.001—100.000 " " " " 17,8%
100.001—150.000 " " " " 22,8%
150.001 lej havi jövedelemen felül 27,8%

A vállalati adóknál egyes vállalatok részére engedélyezett adócsökkentések legtöbbször az adóalap csökkentésében jutnak kifejezésre. Hasonló módon az adóalapot csökkentik a kézimunkások részére engedélyezett adómentes létminimum is.

A professzionális adókulcsok a következők: Kéziparosok és másfoglalkozásuk adókulcsa az állam javára 7%, a pótdadók kulcsa 12,5%, az összes adókulcs 19,5%.
A szabadfoglalkozásuk (orvosok, ügyvédek stb.) állami adókulcsa 5%, a pótdadók kulcsa 12%, összesen 17%.

A dohánytőzsdék összádókulcsa 8%. A dohánytőzsdék hadiözevgytulajdonosai csak az adóalap felősszege után adóznak, összesen 7%-os adókulcs alapján.

Irodalmi, művészeti, tudományos munkából eredő jövedelmek után az összádókulcs 5%, amelyből az államot illető rész 1%, a nemzetvédelmi alapot illető rész 4%.

Az ingóértékek utáni adó (tőkekamatadó) kulcsa:	
állami adó kulcsa	16%
pótdadók	5%
összesen	21%

lej bérértéktől 14%, 125.000 lej bérértéktől 18%, 125.000 lejen felüli bérértéktől 20%.
Az egyes adóhivatalok az adóátvittelezéseket — a husz százalékos emelés mellett — a fenti adókulcsok alapján eszközölték az adókönyvekben.

Tartott árak mellett csendes az üzlet a kikötővárosok gabonátözsdéin

Németország és Olaszország folytatják kukoricavásárlásaikat. 111 millió tonna a világ eladatlan buzakészlete

A nyugateurópai gabonátözsdék irányzatában az elmúlt héten számottevő változás nem mutatkozott. A világpolitikai helyzet alakulásának megfelelően hol optimista, hol pesszimista megítélés mutatkozik a világ eladatlan buzakészleteit illetően, ami rövid távon belül összeálló nemzetközi buzakonferenciá legnagyobb problémája. A nemzetközi buzakomité irodájának összeállítása szerint jelenleg 258 millió tonnát tesz ki a buzaexportőr államok eladatlan buzakészlete. Mivel az új termésig (1939. augusztus végéig) maximum 147 millió tonna fogyasztásra van kilátás, az eladatlannal maradó buzakészletet 111 millió tonnára becsülik. Ha ehhez hozzászámítjuk azt a tény, hogy az északi földterületek államokban nagyon kedvezőek az idei terméselértékelés, érthető az aggodalom egy

ujabb — 1931. évihez hasonló — buzakrachal szemben.

A romániai gabonátözsdéken az elmúlt héten csendes volt az üzlet, az árak azonban tartottak maradtak. Mivel a buzaexportprémium fizetésének határideje május 9-én lejár, az érdekeltek nagy érdeklődéssel várták a kormányzat ezzel kapcsolatos döntését. Előnk feltűnt, hogy a kormány kétezer lejjel 7000 lejre csökkentette a buzaexportprémiumot. Ennek hatása alatt az exportőrök igyekeznek május 9-ig lebonyolítani az eddigi köteleiket.

Az olaszok és németek folytatják kukoricavásárlásaikat. Az elmúlt héten jelentős fizetésvásárlások voltak francia számlákra, mivel a francia kormány Románia számára abból 120 vagonos, lecséből 7,5 vagonos és

borsóból 24 vagonos beviteli kontingenst engedélyezett. Az olajmagvak ára változatlan, az olajpogácsáké lánghábbak, mivel a Jegybank csak erős deviza ellenében engedélyezi az olajpogácsaexportot.

A fontosabb romániai gabonátözsdéken a hét végén a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 80—81 kg-os buza (1% idegen anyaggal) 43.250 lej, 71—72 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 30.000 lej, ideai kukorica 39.500 lej.

Braila: 79 kg-os buza (2%-kal) 42.750 lej, 71—72 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 33.750 lej, 59—60 kg-os árpa (5%-kal) 36.500 lej, kukorica (17%-kal) 39.750 lej, Victoria borsó 65.000 lej, takarmány borsó 50.000 lej, repce 62.000 lej, napraforgómag 51.000 lej.

Galați: 78 kg-os buza (3%-kal) 41.000 lej, 59—60 kg-os árpa (6%-kal) 36.000 lej, 40 kg-os zab (5%-kal) 47.000 lej, 69—70 kg-os rozs (5 plus 5%-kal) 33.000 lej, oku.

korica 42.000 lej, ideai szárított kukorica 40.250 lej, I-a bab 110.000 lej, tökmag 90.000 lej, napraforgómag 49.500 lej, Victoria borsó 65.000 lej, lenmag 130.000 lej, kendermag 76.000 lej.

Constanța: 81 kg-os tisztított buza 45.000 lej, 79,5—80 kg-os buza (3%-kal) 44.500 lej, 70 kg-os rozs (6%-kal) 33.000 lej, 59—60 kg-os árpa (6%-kal) 36.000 lej, Ialomita bab 116.000 lej, napraforgómag 49.500 lej, kukorica (15%-kal) 41.250 lej, 40 kg-os zab (5%-kal) 47.000 lej.

Temesvár: A bányási gabonapiacokon a forgalom gyenge, az árak tartottak. Árak: temesi buza 37.000 lej, torontáli buza 37.500 lej, kukorica 37.000 lej, korpá 32.000 lej, zab 45.000 lej, takarmányárpa 38.000 lej, tavaszi árpa 40.000 lej, muharmag 35.000 lej, napraforgómag 42.000 lej, tökmag 75.000 lej, vagonként.

A bucaresti tőzsdén közepes forgalom mellett tartottak az áriolyamok

A bucaresti tőzsdén az elmúlt héten közepes forgalom bonyolódott le és általában a favoritértékek árfolyamai tartottak. A fixkamatozású papírok piacán a május 1-i szelvényesedésekük árfolyama a beváltott szelvények értékével csökkent, a többieké alig változott. A Stabilizarea 63.75-ös, a Desvoltarea 63.50-es, a kisajátítási kötvény 59.50-es, az 1933. évi járadék 67.12-es, az Investarea kötvény nagy címletű 86-os, a kis címletű 83.50-es, az adóbon 51-es, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 45.75-ös árfolyamon zárt. A bankrészvények tartottak. Változatlan a Banca Nationala 5355 lejes, a Romaneasca 573 lejes, a Comro 215 lejes, az Albina 425 lejes ár-

folyama, a Credit Român 30 lejjel 345 lejre lánghult, a Credit Industrial 10 lejjel 752 lejre javult. A biztosítási papírok árfolyama változatlan, a Dacia-România 4075 lej, a Generala 1190 lej, az Agricola Fonciera 330 lej, a Nationala 260 lej. A petróleumrészvények tartottak, az Astra Română 900 lej, a Steaua Română 340 lej, a Concordia 545 lej, a Credit Minier 267 lej, a Redevența 187 lej. Az ipari részvények szilárdabbak. A Letea 10 lejjel 1040 lejre, a Resița 10 lejjel 478 lejre, a Telefonrészvény 15 lejjel 640 lejre szilárdult, a Mica 20 lejjel 1670 lejre lánghult, a többi változatlan, a Titan-Nadrag-Calan 1555 lej, a Tramway-Bucuresti 1145 lej.

Anglia több mint tizmillió fontos hitelt nyújt Romániának

London, május 5. A Curentul közli: A Financial News értesülése szerint Gafencu külügyminiszter londoni tárgyalásai és az angol delegáció bucaresti megbeszélései nyomán az angol kormány elhatározta, hogy nagyobbarányú hitelt folyósít Romániának. Ennek első részletként közelebről ötmillió fontos hitelt nyitnak meg Románia számára. A lap hangsúlyozza, hogy a Románia függetlenségével kapcsolatosan tett angol szavatossági nyilatkozat akkor is életbelép, ha Romániát gazdasági nyomás fenyegetné, vagy közvetett presszió, tehát nem csupán katonai támadások.

A Romániának nyújtott hitel első részletének felhasználására nézve folynak a megbeszélések. Az összeg egy részét drótnélküli táviróállomások és a Nyugat-Európával való drótnélküli közlekedés megszervezésére fordítják. Ugyancsak ebből az összegből fedeznek különböző hadfelszerelési megrendeléseket.

Kihangsúlyozza a Financial News, hogy az ötmillió font az első részletet képezi csupán. Az angol kormány ígéretet tett Gafencunak arra, hogy további összegek folyósítását is elősegíti, részint kereskedelmi és ipari célokra, részint pedig arra, hogy Románia Nagy-Britanniában hadfelszerelési megrendeléseket eszközöljön. A Romániának nyújtandó hitel végösszegét nem állapították meg, de ez mindenesetre meg fogja haladni a tizmillió fontot. A Románia által Nagy-Britanniában eszközölt hadfelszerelési megrendelések finanszírozását az angol kormány garantálja.

Bár az angol hadiipar az angol kormány megrendeléseinek végrehajtásával van elfoglalva, a hadfelszerelés egyes ágaiiban az azonnali szállítást lehetségesnek tartják.

1939 első negyedében egyébként az angol-román kereskedelmi forgalom jelentősen megéledt. Az Anglia által Romániában eszközölt vásárlások az elmúlt évi 215 millió lej értékkel szemben 1 milliárd 384 millióra emelkedtek. Ezzel az Anglia felé irányuló kivitel megközelítette a Németországnak ugyanazon szakában teljesített szállítások értékét. Románia külkereskedelmi mérlege Angliával szemben ilyen körülmények között jelentős felesleget mutat.

Fizetésképtelenségek

A kolozsvári Tirman M. posztókereskedő a törvényszéktől moratóriumot kért. Az aktívái 3.985.000 lejt, a passzívai 3 millió 548.000 lejt tesznek ki. Hat hónap alatt fizetendő százalékos kiegyenlítést ajánl. A tárgyalást május 8-ra tűzték ki.

Goldberger E. bánffyhungyal textilkereskedő moratóriumot kért a törvényszéktől. A több, mint egy millió lejt kitevő aktíváival szemben tartozásait 942.000 lejtben tünteti fel mérlegében. Hitelezőinek hat hónap alatt fizetendő százalékos kvótát ajánl.

Energia engedélyek

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a Czell Frigyes és Fiai Czell Károly csoport cégnek, hogy marosvásárhelyi sörgyárában egy lokomobilkázat beállítson. Az engedély 25 évre szól.

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a brassói Schiel Testvérek Rt.-nak két gőzkazán beállítására. Mindkét engedély 25 évre szól.

Lőrinczy és társa parkettezők
uj parkett lerakását és javításokat, gyalulásokat jutányos áron vállalnak.
Iroda: Piața Unirii 31 bejárat; Strada Iulia Maniu No. 2.

Pénzüntézet hírek

A nagyváradi *Industria Bank Rt.* közgyűlésén a bank felszámolását határozta el. Felszámoló: dr. Roman Tacian, Schiller Sándor és dr. Adorján András.

A *Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.* évi rendes közgyűlésén ezúttal részvényenként 15 lejes osztalék fizetését határozták el. Ugyanakkor újraszabották az eddigi igazgatóságot és új tagul az igazgatóságba Penescu S. Nicolae-t választották be.

A nagyenyedi *Alsófehérmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt.* közgyűlésén az igazgatóságba választották: dr. Maxim Gyula és dr. Kovács Andor.

A *Zalatnai Takarékpénztár Rt.* május 15-én közgyűlést tart, amelyen határoznak a részvénytulajdonosok felemeléséről.

A hátszegi *Creditul Comercial S. A.* legutóbbi közgyűlésén a bank felszámolását határozta el. Felszámoló: Abraham Sándor, Chindler Nicolae és Ilesiu Dionisie iun.

A „*Vitorul*” *Institut de Credit si Economii S. A.*, *Ocna-Sibiului*, a *Banca „Andriana” din Rasinari* és a *Cordeana din Fofeldea* pénzüntézetek legutóbbi közgyűléseiken elhatározták a három intézet fúzióját, amelyet az 1938. évi mérlegeik alapján vizsgálnak keresztül.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A *Societatea Nationala de Gaz Metan S. A. R.* (Sonametan) földgáztársaság május 19-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen módosítják az alapszabályokat és keresztül viszik a fúziót az érdekeltiségekbe tartozó *S. A. R. de Gaz Metan*-nal (volt U. E. G.) Ennek megfelelően a 160 millió lejes részvénytulajdonosok először 320 millió lejre, aztán 640 millió lejre emelik fel.

Románia legnagyobb cukorgyára, a *Danubiana S. A. R.* az 1939 január 31-én lezárt mérlegében 750 millió lej részvénytulajdonosok és 100.203.789 lej tartalékalap mellett 71.535.232 lej nyereséget mutat ki. A mérlegben az investíciók 1 milliárd 383 millió 61.383 lejes értékkel szerepel, amelylyel szemben 908.655.954 lej amortizációs tartalék áll. A mérleg főösszege 2 milliárd 89.630.024 lej. A közgyűlést május 20-án tartják meg.

A brassói *Fabrica de Ciment Portland din Brasov, Kugler et Cie. S. A.* 1938. évi mérlegében a 110 millió lej részvénytulajdonosok és 36.527.873 lej tartalékok mellett 32 millió 662.497 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 317.120.824 lej. A közgyűlést május 8-án tartják meg.

A *Nitrogen Mütrágyagyár Rt.* 1937. és 1938. évi mérlegében 20 millió lej részvénytulajdonosok és 1.748.478 lej tartalékalap mellett az 1937. évre 5.806.349 lej, az 1938. évre 6 millió 34.281 lej nyereségeket mutat ki. Az 1938. évi mérleg főösszege 582.835.390 lej, az 1938. évi bruttó árnyeresége 179 millió 150.957 lej. A közgyűlést május 17-én tartják meg, amikor is mindkét mérleget jóváhagyják.

Az aradi *Corvin S. A. de Agricultura* 1938. évi mérlegében 10 millió lej részvénytulajdonosok és 345.384 lej tartalékalap mellett az 1938. évi mérleg főösszege 13.157.400 lej. A közgyűlést május 31-én tartják meg.

A dési *S. A. de Electricitate Somes* 1938. évi mérlegében 4.500.000 lej részvénytulajdonosok és 1.500.000 lej tartalékalap mellett 564.252 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 34.655.506 lej. A közgyűlést május 26-án tartják meg.

A temesvári *Cărămidă S. A. de Case* 1938. évi mérlegében 500.000 lej részvénytulajdonosok és 236.242 lej tartalékalap mellett 276.608 lej veszteségeenyleget mutat ki. A mérleg főösszege 3.812.376 lej.

Négy és fél milliárd lej volt a külkereskedelmi mérlegünk 1938. évi feleslege

Az exportunk tíz milliárd lejjel volt kevesebb, mint az 1937. évben

A Banca Nationala most tette közzé az 1938. évi külkereskedelmi forgalmunkra vonatkozó statisztikát. E statisztika szerint az 1938. évi exportunk értékben cca tíz milliárd lejjel volt alacsonyabb az 1937. évinél és ezzel magyarázható, hogy az 1938. évi külkereskedelmi mérlegünk feleslege (aktívuma) 4 milliárd 531,5 millió lej volt, az 1937. évi 11 milliárd 283,6 millió aktívummal szemben. A 4 milliárd 531,5 millió aktívumból 2 milliárd 11 millió lejt a kötött devizarendszerű államokkal szemben, 2 milliárd 520,6 millió lejt az erős (szabad) devizarendszerű államokkal szemben értük el.

Az 1938. évi exportunk értéke 21 milliárd

527 millió lej értékű volt, 10 milliárd 41 millió lejjel kevesebb, mint az előző évben.

Az 1938. évi importunk értéke 16 milliárd 995,4 millió lej volt, 3 milliárd 289 millió lejjel kevesebb, mint az 1937. évben. Amíg tehát az 1938. évi exportunk — értékben — cca 33 százalékkal esett vissza, addig az importunk csak alig 16 százalékkal csökkent.

Az 1938. év évnegyedei közül az első évnegyed (január—március) cca 15 millióval passzív volt. A második évnegyed aktívuma 752,8 millió lejt, a harmadik évnegyedé 1 milliárd 521,8 millió lejt, a negyedik évnegyedé 2 milliárd 271,6 millió lejt tett ki.

Négy milliárd 705 millió lejjel emelkedett a romániai részvénytársaságok tőkéje az 1938. év folyamán

A romániai részvénytársaságok alapítási és tőkeemelési tevékenysége az 1938. év folyamán is intenzív volt, ha — az 1938. évi csökkenő konjunkturának megfelelően — a tőkegyarapodás mögötte is maradt az 1937. évinek. A hivatalos statisztikák szerint az 1938. év folyamán alakult új ipari és kereskedelmi részvénytársaságok befizetett részvénytőkéje 1 milliárd 176 millió lej volt, ami főleg azért nagyjelentőségű, mert meglévő vállalatok csak szóróványosan alakultak át részvénytársaságokká, vagyis az új részvénytársaságok tulajdonosi többsége teljesen új alapítás.

A romániai részvénytársaságok az 1938. év folyamán 3 milliárd 530 millió lejjel emelték részvényőkeiket, amely tőkegyarapodás túlnyomó része szintén készpénzben történt.

Az újonnan alakult ipari részvénytársaságok részvénytőkéje 982 millió lejt, az egyéb részvénytársaságoké 194 millió lejt tett ki. Az 1938. év folyamán Románia területén egyetlen bankot nem alapítottak.

A romániai bankrészvénytársaságok az 1938. év folyamán 289 millióval, az ipari részvénytársaságok 2 milliárd 400 millió lejjel, a kereskedelmi és egyéb részvénytársaságok 841 millió lejjel emelték részvénytőkéiket.

Az 1939. év januárjában az újonnan alapított ipari és kereskedelmi részvénytársaságok tőkéje 23 millió lejt volt. Élénkebb volt azonban a tőkeemelési tevékenység, amennyiben az ipari részvénytársaságok tőkéjét 666 millióval, egyéb részvénytársaságokét 20,9 millióval emelték fel ez év januárjában.

A nyugati tőzsdéken továbbra is izgalommal figyelik a világpolitikai helyzet alakulását

A londoni biztosítótársaságok hadibiztosítókartelljének alapítottak. Londonban megtörténtek az előkészületek a barátságos államoknak nyújtandó kölcsönök folyósítására. Az amerikai kormány terveit a tőzsdékre, háborúkonfliktus esetére. Az európai államok rendezik háborús tartozásait az USA-val szemben. Újabb devizaszigorítások Jugoszláviában és Szlovákiában. Réseire bomlik a Bata konzern

(Zürich, május 6. A világpolitikai helyzet változatlan súlyosságának megfelelően az elmúlt héten sem volt tapasztalható javulás a nyugateurópai értéktőzsdéken. Az orosz külügyminiszterváltás, valamint Beck lengyel külügyminiszter beszédét élénken kommentálták a londoni Cityben, de számottevő irányzatváltozás nem mutatkozott. Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy a nagy londoni biztosító intézetek ismét életre keltették az 1919-ben megszüntetett hadibiztosítási kartelljüket, ezáltal az intézethez utalták át a háborús államnak tartott országokba irányuló szállítványok biztosításait. A Cityben egyébként megtörténtek az előkészületek ama államok részére nyújtandó kölcsönökre, amely államok már csatlakoztak, vagy csatlakozni fognak az angol-francia szövetséghez. Gafencu külügyminiszter londoni látogatásával kapcsolatban egyébként a Cityben szó esett egy Romániának nyújtandó kölcsönről is. A brazil kormány megbízottai pedig az elmúlt napokban fejezték be tárgyalásaikat egy tíz millió fontos kölcsönről, amelyet Londoni investíciós célokra nyújt a brazil kormány. Párisban a tőzsde ugyan csak a külpolitikai események hatása alatt állt az elmúlt héten, számottevő irányzatváltozás nélkül.

A Wall-Streeten élénken kommentálták, hogy az amerikai kormány már elkészítette a tőzsdék szabályozására, abban az esetben, ha európai háborúkonfliktus törne ki. A Wall-Streeten elterjedt hírek szerint a Wall-Street kormánybiztos háború esetén a tőzsdét bármikor bezárhatja. A Wall-Streeten élénken kommentálták, hogy a régi háborús adósságok rendezésére irányuló diplomáciai tárgyalások számos állammal — köztük Romániá-

val is — sikerre vezettek, ami által az érdeklő európai államok hitele nagy mértékben javult az amerikai tőkepiacokon.

A nyugateurópai árutőzsdéken az elmúlt héten általában tartottak voltak az árak, de nagyobb arányú változások nem mutatkoztak.

A jugoszláv kormány újabb devizaszigorításokat léptetett életbe, főleg a kliringes államokba irányuló exporttal kapcsolatban, mivel a jugoszláv jegybank erősdevizakészlete nagyon megcsappant. Egyidejűleg meg szigorították a dinárbankjegyek beviteli tilalmát is és ezzel kapcsolatban szigorúbb ellenőrzést vezettek be a külföldről Jugoszláviába utazókkal szemben.

Az új szlovák jegybank az elmúlt héten hivatalosan is megkezdte működését. A szlovák kormány utasítására a régi cseh-szlovák devizakorlátozásokat nemcsak, hogy érvényben tartották, hanem további szigorításokat vezettek be, hogy az új szlovák jegybank devizakészletét megővjék a további csökkenéstől. Egyidejűleg a szlovák kormány megkezdte az új szlovák váltópénzek kibocsátását is.

A zlini Bata Művek a napokban rendkívüli közgyűlést tart, amelyen keresztülviszik a Bata konzern szétválasztását és ennek megfelelően a konzern jelenlegi 526 millió csehekronás részvénytőkéjét 200 millió csehekronára szállítják le. A zlini konzernhez csak a német birodalmi és a cseh, morva protektorátus, valamint a Szlovákia területén levő gyárak fognak tartozni, az összes külföldi üzemetek egy e célra — Newyorkban — alapítandó nemzetközi Bata-Holding veszi át és ez fogja irányítani. Zürichi tőzsdéi körök szerint ezzel kapcsolatban még érdekes fejlemények várhatók.

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten változatlanok voltak a nemesfém-

TAVASSZAL...

...sokat tartózkodik Ön a szabadban. Bőrének tehát szüksége van egy biológiai krémre.

Csak a CANDIDE krém tartalmaz cholesterint ásványanyagokkal összekötve, ami a bőrt táplálja és fiatalítja.

árak. A svájci frank, holland forint és belgas árfolyama mindenütt javult egy árnyalattal, a font, dollár és francia frank egymásközötti árfolyama változatlan maradt, Zürichben mindhárom egy árnyalattal lanyább. A közep európai valuták árfolyamaiban is alig történt változás. Zürichben a márkabankjegyet 56—58-as, a pengőbankjegyet 39—40,50-es, az olasz lira bankjegyet 14,10—14,60-as, a zloty bankjegyet 60-as, a csehekrona bankjegyet 2,80-as, a dinár bankjegyet 6-os, a kis címeteket 6,20-as árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama alig változott a külföldi magánforgalmakban, a zürichi magánforgalomban 1,25—1,40-es, Budapestben 2,40—3,45-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Cégbejegyzések

A kolozsvári *Sodronyipar Rt.* legutóbbi igazgatósági ülésén Comsa Radut központi igazgatóvá, Comsa Mihailt a bucurestii fiók és Ing. Voinescu Constantint a brailai üzemi cégvezetőjévé nevezte ki, akiket a törvényesek bejegyezték.

A *Fabrica de Hartie Zarnesti S. A.* legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba újraszabották: Const. I. C. Brătianu, prof. Drag. Hurmuzescu, Ing. G. M. Vasilescu, Leonte Moldoveanu, Al. G. Donescu, Nicolae Stefanescu, I. I. Pillat, Al. D. Matak. Az ezt követő rendkívüli közgyűlést ki-mondta a fúziót a Letea Papirgyárral.

A nagydisznói *Meva Filatură de Brum-bac S. A.* legutóbbi közgyűlésén a részvény-tőkét 2 millió lejről 8 millió lejre emelték fel, 12000 darab 5000 lej névértékű új részvény kibocsátása által, amit a törvény-szék bejegyezték.

A nagykarolyi felszámolás alatt álló *Librăria si Tipografia Româneasca S. A.* felszámolója a cég törlesztését kérték, amit a törvényesek bejegyezték.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141,52—143,59
font	662,40—672,77
palesztinai font	663,09—673,44
holland forint	75,49—76,66
svájci frank	31,74—32,22
francia frank	3,78—3,85
márka	40,50—41,60
pengő	25—27
csehekrona (hivatalos)	4,68—4,77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1685—1700
angol font, 20%-os kvóta	1365—1400
angol font, 40%-os kvóta	1066—1075
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	187—193
dollár, 30%-os szabadkvóta	358
svájci frank, 30%-os kvóta	80,75
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9,50
belgas (kliring)	59,25
belgas, 15%-os	60
zloty, 30%-os kvóta	67,50
svédkorona, 30%-os kvóta	87,50

Me

Görögország a tekint

Jérome Tharoud, újságíró, a Francia kán országok fővárosán görögországi be alábbi érdekes c. Nyolcnapos athéni meglepetéssel látta, sonló itt a politikai elmúlt héten Belgráppan egy, mint ott ágyudörgésként veremély, álmos nyugalhallottam, akik szeJugoszláviát, mert készülő támadásról, hogy Belgrádnak jó domása az olasz szamiért, de az ér. Az elmúlt hét folyaspaszlataimból ar

Ahogy

A németekkel szemint a jugoszlávok táplálják: sem az szereti őket, ezzel gyelmzetttségüket. Odysseusz hazája arra, hogy rendkívül azon nem mindennamellyel Hitler hszembe tudtak szállciakkal. Ezt az érzmi osztályhoz tarttam, akikkel csak

Görögország éppnem táplál rokonszeDe Görögországban eléggé kifejezni a rokonszenveznek vegyülik őket. Ez a ujeletű. Az oka p. Tudjuk, hogy az előtt elfoglalták a D amelyeknek központ rólág göröglakta sz három évezred óta g olaszok olyan brutálják ezeket a szigetét Abesszínia lakói márról az albánok is sokára. Egyetlen téliberalizmus mellett bősos szigeteken: N véjeletét, amely tudgo színe.

Olasz

Okkal, vagy ok nélk, hogy az olaszok magukat az ő ügyei hálózattal szőtték b kapcsolatban kis törkem, amely régi ug belevésődött az emlé

Néhány évvel ezmevezetii olasz Görögorszármazásu fe arra kérte a görög h hunyt nevet viselő sen Pyreusban. Ez saanyira meghatotta megadták a kért em építette a templom után a Szent Katal nap ellátogatott oda zott felesége sirjáná

A templom felsze király, az érsek, va jei is. Es hogy nezést adjon, a vigajándékokkal halmeget, ahol a gyv Egy idő mulva azo a kápolna közelében rádióleadásokat. Va egy titkos leadó? kezdetét és végül a sóban elhelyezett bukkantak.

Mondanunk sem tóriási vihart keltett a mitosz-szerű képz pong, egy olasz kopnem egyéb, ördögi k

Metaxas drámai dilemmája

Görögországot Olaszország felől fenyegeti közvetlen veszély, a görög diktátort viszont szíve a tekintély-államok felé húzza. Jerome Tharaud érdekes cikke görögországi utjáról

Jerome Tharaud, a neves francia író és újságíró, a Francia Akadémia tagja, a Balkán országok fővárosaiban tett látogatása során görögországi tapasztalatairól számol be alábbi érdekes cikkében.

Nyolcnapos athéni tartózkodásom alatt, meglepetéssel láttam, hogy mennyire hasonló itt a politikai helyzet ahhoz, amit az elmúlt héten Belgrádban tapasztaltam. Itt éppen úgy, mint ott az albán események, agyudörgésként verték fel a Balkán népek mély, álmos nyugalmát. Számos görögöt hallottam, akik szemrehányásokkal illették Jugoszláviát, mert nem értesítette őket a készülő támadásról. Nem hiszik el ugyanis, hogy Belgrádnak jó ideje ne lett volna tudomása az olasz szándékokról. Nem tudom miért, de az az érzésem, hogy csalódnak. Az elmúlt hét folyamán összegyűjtött tapasztalataimból arra következtetek, hogy

ha Róma értesítette is Jugoszláviát, ez csak az utolsó percekben történhetett. A keserű meglepetés érthető, mert elérhető fenyegetésként érzik magukra nehezéni egy esetleges magyar, vagy bolgár támadást.

A görög politikusokat főleg a jugoszláv-olasz kapcsolatok nyugtalanítják, mert régóta félnek Jugoszláviának a Balkán hegemoniára irányuló pretencióitól. Ugy hallottam, hogy az elmúlt év májusában Belgrádban megtartott Balkán-konferencián a görög küldöttséget megdöbbentette Sztójadinovics hányaveti hanghordozása. Végéreményben nem szükséges túlságos erőfeszítés ahhoz, hogy észre vegye az ember azokat az érzelmeket, amelyek egymással szembe állítják a két szomszédos országot.

haderejét illeti, 110 repülőgéppel rendelkezik. Ez a szám nemsokára kétszázra emelkedik. Mindehhez egy kiválóan felszerelt arzenál tartozik. Ezenkívül számos stratégiai ut építését vették tervbe. Mindez a költségvetésüknek körülbelül negyedrészt emészt fel, amely 17 milliárd drachmát tesz ki.

Eltűntek Görögországból az igazi államférfiak

Mindenki tudja, hogy Metaxasnak sok szemrehányást kell elviselnie. Ezek azok a szemrehányások, amelyekkel általában a diktatórikus rendszereket illetik. Tudjuk, hogy félretette a szociális reformokat, összezsongította a munkások által elért eredményeket, biztosításokat, kollektív szerződéseket, rátette kezét a takarékpénztárakra, kaszárnyákká alakította át az iskolákat, beborította és számította összes politikai ellenfeleit. Röviden: ismerve e rendszer ellenségeit, Metaxas csak úgy tudja megtartani hatalmát, ha elsősorban megszervezett rendőrségre támaszkodik, főleg pedig azért, hogy Görögországban hiányoznak az igazi államférfiak, miután a régi pártvezérek, a Venizelozok, a Chaldarizok, a Kondiliszok és Demetriszek eltűntek a láthatárról.

Személy-szembe a görög miniszterelnökkel

Néhány nappal ezelőtt abban a kitüntetésben részesültem, hogy Metaxas kihallgatáson fogadott. A görög miniszterelnök alacsony, kövér, szemüveges, körülbelül hatvanas évkorú, élénk, mosolygó arcú ember, aki egyáltalán nem keltette bennem a szangvinikus zsarnok benyomását, mégkevésbé egy katonát, annyira nyugodt és barátságos az egyénisége. Olyan emberrel álltam szemközt, akit mélyen áthat a közjávó iránti szeretet és aki semmi áron és semmilyen körülmények között nem áldozná fel hazája becsületét. Beszéde közben eszembe jut egy régi látogatásomnak az emléke: a

Ahogy a görögök a németeket látják

A németekkel szemben úgy a görögök, mint a jugoszlávok ugyanazt az érzelmet táplálják: sem az egyik, sem a másik nem szereti őket, ezzel szemben csodálják fejelemzetségüket és erejüket, ahogyan Odysseusz hazája mindig hajlamos volt arra, hogy rendkívüli megértést tanúsítson azon nem mindennapi ügyességgel szemben, amellyel Hitler honfitársai husz év óta szembe tudtak szállni a nyugati demokráciákkal. Ezt az érzelmet minden társadalmi osztályhoz tartozó embernél megtaláltam, akikkel csak alkalmam volt beszélni.

Görögország éppúgy, mint Jugoszlávia, nem táplál rokonszenvet Olaszország iránt. De Görögországban ezt az érzést nem lehet eléggé kifejezni azzal a szóval, hogy nem rokonszenvenek velük inkább: szívélyesen gyűlölik őket. Ez a gyűlölet tulajdonképpen ukjeletű. Az oka pedig egészen egyszerű.

Tudjuk, hogy az olaszok husz évvel ezelőtt elfoglalták a Dodekanesos szigeteket, amelyeknek központja Rhodos. Ez a kizárólag görög lakta sziget pedig, több mint három évezred óta görög tulajdon volt. Az olaszok olyan brutális eszközökkel igazgatják ezeket a szigeteket, amelyet Líbia és Abesszínia lakói már jól ismernek és melyről az albánok is meggyőződhetnek nemsokára. Egyetlen tény szól csupán az olasz liberalizmus mellett, ezeken a rendkívül bőséges szigeteken: Megengedték a kérfizetéseket, amely tudvalevőleg a görög lobogó színe.

Olasz koporsó, mint kémláda

Okkal, vagy ok nélkül a görögök úgy vélik, hogy az olaszok avatatlannul beleártják magukat az ő ügyeikbe és hogy egész kémláddal szőtték be az országukat. Ezzel kapcsolatban kis történetet meséltek el nekem, amely régi ugyan, de amely mélyen belevésődött az emlékeztükbe.

Néhány évvel ezelőtt bizonyos *Colmano* nevezetű olasz Görögországba szállította görög származású felesége koporsóját és arra kérte a görög hatóságokat, hogy az elhunyt nevével viselő kis templomot építtessék Pyreusban. Ez a kegyeletes cselekedet annyira meghatarta a hatóságokat, hogy megadták a kért engedélyt. Az olasz megépítette a templomot, amelynek felesége után a Szent Katalin nevet adta. Minden nap ellátogatott oda és könnyezve imádkozott felesége sírjánál.

A templom felszentelésénél jelen volt a király, az érsek, valamint a hatóságok fejei is. Es hogy nemeslelkűségének kifejezést adjon, a vigasztalhatatlan özvegy ajándékokkal halmozta el a Vuuzaméni negyedét, ahol a gyászos mauzóleum állott. Egy idő múlva azonban észrevették, hogy a kápolna közelében valami megzavarja a rádióleadásokat. Vajjon nincs a közelben egy titkos leadó? A rendőrség nyomozni kezdett és végül a kápolnában lévő koporsó elhelyezett rövidhullámu leadóra bukkantak.

Mondanunk sem kell, hogy a felfedezés óriási vihart keltett. Görögországban, ahol a mítosz-szerű képzelet még mindig csapong, egy olasz koporsót helyeztek, amely nem egyéb, ördögi kémládnál.

Jean Metaxas görög miniszterelnök helyzete ugyancsak igen különös, sőt túlzás nélkül mondhatjuk, drámai. Ime ez az ember a berlini akadémián vezegte tanulmányait és óriási csodálattal és rendkívüli nagy rokonszennel adózott Németországnak és a német módszereknek. Nem tudom, hogy Olaszországgal szemben is hasonló érzelmeket táplál-e? Kétségtelen, hogy hatalmi vágya és a parlamenti rendszertől való irtózata folytán inkább *Hitler és Mussolini* politikai felfogása felé hajlik. Mi történik tehát: választania kell személyes érzelmei és országa érdekei között. Ennek a választásnak most jött el az ideje, midőn az olasz csapatok elfoglalták Albániát.

Egészen mostanig Metaxas azt hitte, hogy a görög nép többsége helyesli a német-olasz politikával szembeni rokonszenvét. Ma azonban világosan látnia kell és be kell ismernie, hogy az albán események következtében súlyos veszedelem nehezedik hazájára és hogy az elképzelt antant megvalósítása nagyon is nehéz, ha ugyan nem lehetetlenné vált.

Metaxas köszönetének és hálaíjának sorrendje

Kétségtelen, hogy már megtörtént a választás intellektuális törekvései és az ország kézenfekvő érdekei között. Cselekedetei azonban arra vallanak, hogy ez a választás nem bír elég kategorikus jelleggel. Ezzel szemben mi történik? Rendkívüli gondnal és körültekintően viselkedik Olaszországgal szemben, hogy még távolról is elkerülje a kihivás színezetét. Példa erre: forró elégedettséggel mondott köszönetet Olaszországnak azon ígéretéről, hogy nem támadja meg, Franciaországnak és Angliának pedig azért, hogy segítséget ígértek neki.

De még több ennél: saját értékelése szerinti sorrendben juttatta el köszönetét az egyes országokhoz. Elsősorban Olaszországhoz, azután Angliához s csak utolsó sorban Franciaországhoz.

Metaxas nagyon is jól tudja, hogy más sorrendet kellett volna tartania. A görög miniszterelnök azonban végtelenül óvatos ember, aki látja, hogy egészen közelről azonnali veszély fenyeget. A jelenlegi helyzetben tehát tudja, hogy csak a bölcsesség és mérséklet segíthet, valamint arról is megvan győződve, hogy tartózkodnia kell a nyílt állásfoglalástól. Más lapra tartozik azonban, hogy metodusai tetszenek-e nekünk. A jelenlegi helyzetben gratulálni tudunk neki azért, hogy olyan kormányt állított az élre, amely rá tudta kényszeríteni hatalmát a régi pártokra.

Az újjászülött görög hadsereg

Azok, akik valaha Görögországban jártak és ismerték az elszegényedett görög hadsereget, amely Kis-Ázsiá hanyatlása után alakult meg, ma már nem ismernek rá. A görög hadsereg hétszáz ezer elsőrendűen kiképzett, jól felszerelt, jól táplált katonával rendelkezik, akikkel szembeállítják magukat az olaszok, ha Szaloniki felé akarnának menetelni. Ugyanez jellemzi a tengeri és a légi haderejét is. Metaxas ezen a téren is rendkívül sokat ért el. A kis görög hadiflotta tizenegy torpedórombolóból, két páncélos-hajóból és négy tengeralattjáróból áll. Ezenkívül csak nemrég rendeltek meg külföldön két újabb torpedórombolót. Ami légi

Elindult Kanadába az angol királyi pár

A király tanácsot nevezett ki az államügyek vitelére távolléte alatt

London, május 6. György király és Erzsébet királyné ma délben 12 óra 45 perckor elutaztak Londonból. A királyi pár utazás először Kanadába vezet. A Kanadába induló angol királyi párt a Buckingham palotától a Waterloo állomásig vezető ut-

vonalon nagy tömeg lelkesen ünnepelte.

Az uralkodó pénteken este tanácsot nevezett ki az állam ügyeinek vitelére, távolléte alatt. A tanács tagjai: Mary anyakirályné, a gloucesteri és kenti hercegek és Arthur connaugti herceg.

Nagyarányu ünnepek lesznek országszerte a restauráció évfordulóján

Beszámolót tart a kormány a restaurációs ünnepek során Közzétették a május 9-iki ünnepek sorrendjét

Bucuresti, május 6. A restauráció évfordulója alkalmával beszámolót tart a kormány tevékenységéről. Ennek előkészítésére Calinescu miniszterelnök vezetése alatt minisztertanácsot tartottak a kormány tagjai, amelyen a szakminiszterek előterjesztették reszortjuk beszámolójának tartalmát.

Az Országör Szervezet ugyancsak nagyarányu ünnepekre készül június 8-án. Az idén a fővárosi ünnepeket a fővárosi Országör Szervezet tagjai fogják megrendezni. A vidékről résztvesznek zászlóikkal és zenekarikkal az Ijász és Sólom szervezettek, az országör-zenekarok az ifjúsági vöröskereszt, a brassói fiatalok, valamint a tengerész és repülő országörök. Az ünnepek megrendezésére szóló értekezleten megjelent Sidorovici örnagy, a szervezet országos főparancsnoka is, aki megadta a szükséges felvilágosításokat az ünnepek előkészületére vonatkozólag.

Bucuresti, május 6. Most tették közzé a bucaresti ünnepek sorrendjét. Mint megírtuk, I. Károly király születésének centenáriuma alkalmából leleplezik a nagy uralkodó lovasszobrát, amelyet a királyi palota előtti téren állítottak fel. Az ünnepek délelőtt

11 órakor istentisztelettel kezdődnek, amelyet Nicodem moldovai érsek fog celebrálni. Az istentiszteleten megjelenik Őfelsége II. Károly király és Mihály nagyvajda, valamint az udvar katonái és polgári méltóságai. A szoborleleplező beszédet Calinescu Armand miniszterelnök tartja. A beszéd után, 11 óra 20 perckor, a Nemzeti Újjászülést Frontjának gárdája, valamint egyéb szervezeti díszfelvonulást rendeznek az Uralkodó előtt. Május 9-én a bucaresti közhatalóságok munkaszünetet tartanak és délelőtt az üzletek is zárva tartanak.

Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éngyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Menesztették Dimitrovot

LONDON, május 6. Legújabb jelentés szerint Dimitrovot, a Komintern főtákarát is elmozdították állásából. A szombati nap folyamán Szalin, Voroszilov és Molotov fontos megbeszéléseket folytattak.

Csak a

GRAND HOTEL
LAFAYETTE
ben lakjon
Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olc ó.
Otthonos.

CALEA VICTORIEI No. 11. Telefon 3-3410.

Salazarral, Portugália diktátorával, folytatott beszélgetésemlékezem, mert a két ember közötti morális hasonlatosság egyszerű szembeszökő.

Sem egyik, sem a másik nem hivatásos politikus. Az egyik tanár, a másik katona, akiket a hazájukban kirobant vizsalyok tanulmányaitól vontak el. Mind a kettőt ugyanazzal a szemrehányással illették. Azonban úgy az egyik, mint a másik olyan teljesítményt vitt véghez, amely méltán nagy-nak minősíthető.

Portugália majdnem összes gyarmatait elveszítette, amelyek valaha óriási gazdagságát alkották. Nem ugyanez a helyzet áll fenn Görögországban is? Egy hét leforgása alatt ütközött ki Kis-Ázsiából, ahol gyarmatai több, mint háromszáz éves multra tekintettek vissza. A Fekete tengeri települései hadiköltöttek. Egyiptomi érdekeltségeit fenyegették, Amerika ezzel szemben évenként csak 250 emigránst fogadott be. Mit teygen Görögország ilyen nehéz körülmények között? Azt, amit Salazar tett Portugáliában. Féltette a politikai hajlékát, hogy hazája gazdasági életének feljavításához lásson. Kiszáritotta a mocsarakat, utakat épített, elhagyott területeken kulturát teremtett, olyan területeken, amelyek: régen olafák és buzamezők borítottak.

— Ez a föld ma nyolcmillió embert táplál. — mondotta nekem Metaxas. El kell jussunk addig a pontig, amikor 12 milliót fog táplálni.

Es ezután bonhómikus mosoly kíséretében ugyanazt a mondatot hallottam tőle, amit néhány évvel ezelőtt Salazartól:

— Mit akar tulajdonképpen? Minden tőlünk telhető megteszünk...

ZAL...

Ön a szabad-

szüksége von

krem tartalmaz

anyagokkal össze-

állítja és fiatalítja

Land forint és bel-

javult egy árnya-

francia frank egy-

árlózatlan maradt,

ny árnyalattal lany

alutak árfolyamai-

zás. Zürichben a

ras, a pengőbank-

olasz lira bankje-

zloty bankjegyet

kjegyet 2.80-as, a

kis címleteket

zik. A lejbankje-

kozott a külföldi

zürichi magánfor-

Budapesten 2.40

dik a lejbantjegye-

zések

par Rt. legutóbb

sa Radut központi

ált a bucarestii

stantint a brällai

zte ki, akiket a tör

Zárnesti S. A. leg-

gazgatóságba ujra-

C. Brätianu, prof.

G. M. Vasilescu,

G. Donescu, Nico-

lat, Al. D. Matac.

li közgyűlés ki-

Papirgyárral.

Filatúra de Bum-

gyűlésén a részvény

millió lejre emelték

névértékű új rész-

amit a törvény-

molás alatt álló

Româneasca S. A.

sét kérték, amit a

zeti Bank

árifolyamai:

141.52—143.59

662.40—672.78

663.00—673.44

75.49—76.66

31.74—32.22

3.78—3.85

60.50—61.66

25—27

4.68—4.77

abadforgalomba hoz-

folyamát tartották.

g a következő árfo-

sz-kvóta 1700—1750

abadkvóta 1685—1700

ta — 1365—1400

ta — 1066—1075

sz-kvóta 187—193

ta — 388

ta — 80.75

sz-kvóta 9.50

— 59.25

— 60

— 67.50

ta — 87.50

SPORT

Palesztinai szemle

Tel-Aviv, április végén

Európában most kezdődik a sportszón Palesztinában már a végét járja. Télen, ha nem esik, mágyas idők kedvez a futballmérkőzéseknek és atlétikai versenyeknek. Éppen ezért a bajnokságokat októbertől kezdve tavaszig bonyolítják le. Juniában már barátságos mérkőzéseket játszanak a csapatok. Az atlétikai bajnokságokat, melyek európai városokban a nyár közepén játszódnak le, itt most, április 19-20-án tartották az idén.

Palesztinában is a futball a legnépszerűbb sportág. Ezelőtt rendszeres bajnoki mérkőzéseken is nagy és lelkes közönség vett részt. Az átlagközönség 3000-4000 volt mérkőzésenként, nemzetközi meccsekre meg 10-15 ezer ember is kíváncsi volt. A zavargások óta azonban bajos a mérkőzések rendezése. Jeruzsálemben egyáltalában nem lehet futbalozni most, mert a pálya hadiállapotban területek fekszik. Hajfán is nehézségek vannak. Minthogy pedig az országos bajnokság itt a románhoz hasonlóan ide-oda utazgató egyesületek között bonyolított le, a megnehezült közlekedési viszonyok mellett az utóbbi években visszaesett a futballsport népszerűsége. De azért a Poel és a Makkabi találkozásaira így is felvonul 3-4000 ember, nemzetközi meccsekre meg 6-7000 nézője ma is akad Tel-Avivban.

Minthogy országos bajnokságot az utazási bajok és egyes városokban pályahiány miatt nem lehetett rendezni, a bajnokságot úgy oldották meg, hogy minden kerület magának játszik bajnokságot. Végül a kerületi bajnokok körmérkőzések. Ez az országos bajnokság. Azonfelül folyik a harc a Palestine Cup-ért, amit a Román Kupához hasonló rendszerben játszanak az összes, átlagnál magasabb nivójú csapatok.

E pillanatban a telavivi kerületi bajnokság az egyedüli komplett. Az élen az elmúlt napokig a telavivi Makkabi haladt, mely azonban váratlanul 1:0 (1:0) arányban vereséget szenvedett Petach Tikvában ottani testvérklubjától, a Makkabitól. Ilyenformán most egyforma eséllyel haladnak az élen a Hapoel, mely a legutóbb 1:0 (1:0) arányban a Makkabitól kapott ki, a telavivi és a petachtikvái Makkabi. A bajnokság résztvevői még a neszionai Makkabi, a telavivi Hakoh (a német bevándorlók csapata) és a herzliai Hapoel.

A csapatok között nincs nagy erőkülönbség, sőt stílusdifferenciák sem mutatkoznak. A Hapoel és a Makkabi egyaránt a bécsi Hakoah emlékeztet, szép stílusát vette át. A Makkabi tréner Pollak Egon, a Hapoelben láttuk viszont a zseniális Reichot, a Hakoah volt balszélsőjét, akinek trükkös, humoros játékára még emlékeznek az erdélyiek. Most balhálóft játszik.

A palesztinai válogatott kvalitásos, szép futballt játszó együttes. Kár, hogy a sok éven át vezető együttes, a hajfa Hapoel, a tréningnehézségek miatt kissé visszaesett. Néhány játékos meg is sebesült egy arab bombabarobbanásnál. De ez a kitűnő együttes, melynek főleg a morális ereje és sportszerűsége közmonódságos, hamarosan a rendes kerékvágásba csap, ha a viszonyok megjavulnak.

Az itteni zsidó csapatok rendszeres és népszerű ellenfele a néhány angol rendőrségi és katonai futballgyűttes. Az angolok nobilis ellenfelek és bírják a vereséget. 5:0-ra, 6:0-ra, sőt 9-re is szoktak a zsidóktól kikapni. Igen nagy nemzeti öröm egy ilyen zsidó győzelem...

Külön bajnokságot játszik a Saron, a Somron, a Cafon és Drom Jehuda. Tiberiásnak is vannak meccsei.

Az atlétikai eredmények

elértek a jó balkáni, sőt helyenként a közép-európai szintet. Sajnos, az itteni kímában nehéz a pályákat kezelni. A futópályák szárazak, porosak, egyenetlenek. A pálya rossz-sasága főleg a futószámok eredményeit befolyásolja. A most lejátszott atlétikai bajnokságok, melynek eredményeiről majd beszámolunk, nem lényegesen fogják befolyásolni az alábbi bajnoki táblázatot.

100 méteres síkfutásban 11.3 a rekord, holtversenyben tartják Josa és Altermann. 200 m síkfutás rekordere ugyanancsak Josa és Altermann (utóbbi nemrég állította be a rekordot) 23.6 mp-vel. 400 m Maranz 53 mp. 800 m Passy 2.01 mp, kitűnő idő. 1500 m Frankl 4.15 mp. 3000 m Frankl 9.02 mp. 5000 m Frankl 16.36 mp. 10.000 m Frankl 33.58 mp.

Az ugrószámok eredményei még gyengék. A távolugrás Peuwusiewits tartja 6.558 m, a magasugrás 170 cm-vel Waron rekordja. Ugyancsak feljavításra szorú Herzl 12.50 cm-es súlydobása. Gerelyvetésben már jobban áll az ország sportja: négy atléta dobál 55 méter körül: Altermann, Herzl, Rabinowits és Grün. A diszkoszvetés rekordját Altermann (kitűnő al round atléta) tartja 41 méteres dobással.

A női atlétika igen népszerű. Jaffa Cohen, a sokoldalú női atléta tart néhány rekordot. 100 m 13.2, távolugrás 55.0 (!) cm és magasugrás 1.40 cm, nemzetközi viszonylatban is kitűnő eredménnyel.

Az uszósport

fejlett tömegsport, minthogy a tenger bő lehetőség nyújt az úzésére. Egyedül Hajfa dícseszklik 50 méteres, rendszer uszópályával. Kitűnő a vízilócsapat, mely legutóbb Görögország és Egyiptom csapatait verte. Az uszósportokban főleg a női uszók brillíroznak: itt él Judith Deutsch, nemzetközi nevű volt bécsi uszóbajnoknő, aki ugyszólván az összes női számok rekordjait tartja.

Tömegsport itt a kézilabdajáték, melyet minden faluban rengeteget játszanak. A klubok tornában is szépen működnek. Ez is tömegsport itt. Ha nem is nemzetközi szinten, de igen élénken művelik a teniszsportot.

Ami a vívást illeti, ez a sportág most van fejlődőben. Ebben a sportágban a Kolozsvárról elszármazott Rados Pista alapos tekin-

télyre tett itt szert stílusos vívótudásával. A régi haggibborista Rados István számos verseny és bajnokság győztese. Együttvéve, Palesztina sportélete rohamosan fejlődik.

Barzilay István

Mi újság a sportvilágban?

A Haggibbor futballszaksztyáának vezetősége kéri az összes játékosokat szíveskedjenek május 8-án, hétfőn este fél 8 órakor a Haggibbor Otthonban (Str. Iuliu Maniu 2. II. emelet) tartandó fontos értekezleten megjelenni.

Az egyik svájci lap összeállította „minden idők legjobb teniszezőinek” erőlistáját. Férfiak: 1. Budge USA, 2. Tilden USA, 3. Cochet francia, 4. Lawrence Doherty angol, 5. Vines USA, 6. Johnstone USA, 7. Lacoste francia, 8. Crawford ausztrál, 9. Perry angol, 10. Reginald Doherty angol, 11. Wilding ausztrál, 12. Borotra francia, 13. Froitzeim német, 14. Richards USA, 15. Brookes ausztrál. Hölgyek: 1. Suzanne Lenglen francia, 2. Helen Wills USA, 3. Lambert-Chambers angol, 4. Lile de Alvarez spanyol, 5. Alice Marble USA.

Mózes Jenő, a Haggibbor vívó- és tenisz-mestere megkezdte teniszedzői működését. Jelentkezni lehet hétfő, szerda, péntek 5-8 között a vívóteremben (C. Marechal Foch 10), vagy a Stadion sporttüzletben.

A Haggibbor turisztaszaksztyálya május 10-én autós kirándulást rendez. Utirány gyakorlott turisták számára: Melegszamos Dermata-nyaraló, Sátorhegy, Panyiki szoros. Weekendezőknél: Panyik faluból fel a szoroshoz, hol a két csoport találkozik. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezni 8-án, hétfő estig a Stadion sporttüzletben.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A tavaszi évad utolsó hetének eseményei

Jövő vasárnap, május 14-én fejezi be társulatunk a kolozsvári tavaszi évadot és elindul szokott körútrára, hogy csak a nyár folyamán térjen majd vissza rövid utazászonra és a szabadtéri ünnepi játékokra.

Távozása előtt az együttes még egy premiert is tart. Csütörtökön este lesz a bemutatkozó a párizsi, a bécsi és a budapesti színi-évad egyik legkedvesebb darabjának, a Megsértettek a minisztériumot című zenés vígjátékának. A darab primadonna szerepét, amelyet Muráti Lili alakított, nálunk Fényes Alice játsza, éneklő és táncoló, partnere pedig egy ugyancsak énekes, táncos szerepben Kovács György lesz.

Csütörtökig a színház folytatja mozihelyettesítés propagandaciklusát, amely estéről estére tért házakat vonz. Minthogy a darabok túlyomó része most utóljára kerülhet színpadra ebben az évadban, érthető, ha mindenki látni akarja az évadnak ezeket a legsikeresebb új-donságait és felújításait.

Vasárnap hatkor utóljára kerül színpadra Tomcsa Sándor nagysikerű, remek vígjátéka, a Műtét.

dig egy ugyancsak énekes, táncos szerepben Kovács György lesz.

Csütörtökig a színház folytatja mozihelyettesítés propagandaciklusát, amely estéről estére tért házakat vonz. Minthogy a darabok túlyomó része most utóljára kerülhet színpadra ebben az évadban, érthető, ha mindenki látni akarja az évadnak ezeket a legsikeresebb új-donságait és felújításait.

Vasárnap hatkor utóljára kerül színpadra Tomcsa Sándor nagysikerű, remek vígjátéka, a Műtét.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Egy bolond százat csinál. (Olcsó helyárakkal, először.)

d. u. 6: Műtét. (Tomcsa Sándor óriási sikertű eredeti vígjátéka, harmadszor.)

este 9: Cyrano de Bergerac. (A négy napos dráma-propaganda ciklus második estéje mozihelyárakkal.)

Hétfő 9: Bizánc. (A négy napos dráma-propaganda ciklus harmadik estéje, mozihelyárakkal.)

Kedd 9: Via Mala. (A négy napos dráma-propaganda ciklus utolsó estéje, mozihelyárakkal.)

Szerda fél 3 és fél 9: Teatrul Muncă si voie bună előadásai.

Szerda d. u. fél 6: Francia szobalány. (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtök 9: Megsértettek a minisztériumot. (Pierre Weber legújabb, nagysikerű zenés vígjátéka. Fordította: Stella Adorján. Zenéjét szerezte: L. Haerker. Főszereplők: Fényes Alice, Paál Magda, Feledi Éva, Faludi Márta, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Mézáros Béla, Lantos Béla, stb. Rendező: Szabados Árpád. Betanította Szabó Ica. A premierbéli helyeit kedd délig fenntartja a pénztár.)

Péntek 9: Megsértettek a minisztériumot. (A rendes bérliők helyeit szerda délig fenntartja a pénztár.)

Szombat 9: Megsértettek a minisztériumot. Vasárnap d. u. 3: Francia szobalány. (35-ös szór. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Megsértettek a minisztériumot.

Vasárnap este 9: Megsértettek a minisztériumot. (A tavaszi évad záróelőadása, az együttes bucsuja.)

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Az álarcos ember II-ik része. Eddig nem látott izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Tonto, az indiánok vezére és Silver, a csodaló.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Az év legnagyobb sikere: Dráma Sanghainban. Főszerepekben: Inkisnof, Louis Jouvet és Cristiane Mardaryne.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Hőfehérke és a hét törpe. Walt Disney egyetlen színes rajzfilmje, eredeti angol verzióban. Egyetlen film a maga nemében, melyben a leghíresebb amerikai énekesek énekelnek.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Tűz a határon. A szezon legizgalmasabb és legerősebb tárgyu világhírnéje. Főszereplők: Lida Barova és Mathias Wieman. Műsor előtt a legújabb világhíradó.

RIO MOZGO MUSORA:

I. A koldus és királyfi. Monumentális történelmi filmdráma. Fősz.: Errol Flynn, Im Bobby és Im Billy. II. A dzsungel királyja. Fősz.: Dorothy Lamour és Ray Milland. III. Híradó. Következő műsor: május 10-től: I. A kereszt jegyében. II. A kis kapitány Sirley Templével.

AZ EDISON MOZGO MUSORA:

Hétfőn, szombaton és vasárnap: Világvárosi műsor! 3 film egyszerre: I. Szerenád. Grace Moore-nak, a newyorki Metropolitan opera világhírű énekesnőjének legcsodásabb filmje. II. Borzalom Sanghainban. A kalandorfilm királya. Boris Karloff, Wladimir Sokoloff. III. Új híradó. Helyárak: 12+5 és 19+6. Diákoknak kedvezmény. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomor-bajlaldalmaktól

Const. D. P. Neagu, Chiojd jud. Buzău, f. évi április 7-én a következő levelet küldi nekünk:

„Tisztelettel hozom sz. tudomására, hogy 4 éven keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomor-bajban, míg ca. 2 hete — hála a lapokban közölt értesítéseiknek — informálódtam az Önök Gastro-D. gyógyszerere felől, melyet megvásárolva, kijelenthetem, hogy rövid használat után nálam olyan szinte hihetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddig borzalmas fájdalmait teljesen lecsendesítette, miért kérem fogadják legőszintűbb köszönetemet. Szíveskedjenek nagyszemélyesen bevált gyógyszerükből még egy üveget utánvétellel küldeni, hogy a kúrát folytathassam.”

Mit lehet fenti, mindenki részére rendelkezésére álló őszinte sorokhoz még hozzáfűznünk?

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, május 7.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 11.15: Haydn: A teremtés, oratórium. 13.15: Hírek. 13.20: Julea Vazul zene-kara. A hangverseny szünetében kb. 14: Hírek. Majd 14.30: A zene folytatása. 15.05: Vidám műsor. 15.20: Mezőgazdák szak-előadás. 18: Tánccselezek. 19: Időszéri anyagok. 19.15: Alger énekes. 19.35: Hanglemezek. 20: Operettműsorok. 21: Hangjáték. 22: Sporthírek. 22.15: Balalajakzene. 22.40: Harmónika- és szakszofónzene. 23: Hírek. — 23.15—24: Hanglemezek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 14.30: Operaházi zenekar. 15: A gyermeké. 15.15: Cigányzene. 17.30: A rádió szalonzenekara. 19.20: Érsekújvári Városi Dalegytel. 20.15: Hírek. 20.25: Tánccselezek. 21: Sport-eredmények. 21.10: „Bombázilet”. Komédia. 22.40: Hírek. 23: Katonazene. 24.20: Jazz. 1.05: Hírek.

Hétfő, május 8.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés időjárás kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Mateescu énekesnő. 18.20: Paganov hegedűművész. 18.40: Radulescu énekes. 19: Időszéri anyag. 19.15: Hanglemezek. 20.05: Felolvasás. 20.20: Táncczene. 21: Rádiózenekar. Barbu énekesnővel. 22: Hírek. 22.15: Schoutzo Rodica zongorázik. 22.50: Vendéglői zene. Közben kb. 23: Hírek. Majd: A zene folytatása. Utána: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Szalonötös. 13.40: Hírek. 15.30: Hírek. 18.10: Cigányzene. 19.30: Magyar-német művészcsere. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 20.45: A newyorki világhírné. Előadás. 21.15: „A költő visszatér őseire”. Előadás. 21.40: Budapesti Hangversenyzenekar. 22.40: Hírek. 23: Mély-hegedűszámok. 24: iCgányzene. 1.05: Hírek.

Kedd, május 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Müszaki üzenetek. 18.15: Német operettműsorok. 19: Időszéri anyag. 19.15: Lehár hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Szláv balettzene. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Zonogarszonáta. 22.25: Lucezorskaja énekesnő. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

„Hall...Kinet

A „Paris Soir”

A Paris Soir e nagy cikket közöl ügyminiszter külarcépet is közöl cut az újságitót talára könykölve gondolkozóan elm Ujjászületés Fro ábrázolja a kült megkeményedett. lősség markáns k Rövid angolnye cikket:

— „Hogy va Chamberlain.”

— Es ön hogy kérdezi vissza a a magam részérő találkozhattam ő

— Oh magam angol minisztere cu, ugy veszem nélkül, tökéletes

— Ezen ön es Gafencu. — Ne származásu vagy

Majd így foly

— „A 19-ik szági Edinburgi nok, akinek Joh szép napon meg vári híres cári

John Saunders, szakmáját, el is Szentpétervárra orosz állampolg

uj hazája közelé ban rájöttek, ha egy beszarabiai közel fekszik a

Innen jött át G harminc éves k — Carol király

„Sük Grigore, aki I velésben részes dő volt, aki gy

ban egy lausan ré Gafencu itt egyetemi tanul temen kezdte fejezze be.

Jogra iratko csinos, barna tében a tudós ifju derüje ve idegen diákok háboru előtti

magá is irt v Itt kezdte Párizsi levele

nak, amely a rát újság volt

Egyszer, 19 uti kávéházba lott megve országrol. Ga arcultította az támadt.

— De hisze ták a többiek hallgatónak.

— Az igaz mindig sikra ért, nemcsak

A háboru Paris Soir — és pompás t francia és ro

A háboru t sajtószolgálá séget létesite

mán távirati átvette az „ vezetését, s

jos francia h gi utazása a

Nemrég m napilapot, ar jedt, hogy e

mán sajtó t lelke, s egy sa lesz a lap diplomata h megirt cikk

„Halló, ön az, Gafencu ur..?” ...Kinevezem önt külügyminiszterre..!”

A „Paris Soir” érdekes riportja Gafencu külügyminiszter pályafutásáról

A Paris Soir egyik legutóbbi száma nagy cikket közöl Gafencuról, a román külügyminiszter külföldi útja alkalmával. Két arcképet is közöl róla. Az egyik Gafencu az újságírókat mutatja be, amint irásztalára könyökölve, szabályos, fiatalos arca gondolkodóan elmereng, a másik a Nemzeti Újjászületés Frontjának egyenruhájában ábrázolja a külügyminisztert, melyült és megkeményedett vonásain a gond és felelősség markáns kifejezésével.

Rövid angolnyelvű párbeszéd vezet be a cikket:

— „Hogy van Gafencu ur, — kérdi Chamberlain.”

— „És ön hogy van, sir Chamberlain? — kérdezi vissza a román külügyminiszter — a magam részéről nagyon örvendek, hogy találkozhattam önnel.

— „Óh magam is — feleli udvariasan az angol miniszterelnök — de ön, sir Gafencu, úgy veszem észre, idegenszerű kiejtés nélkül, tökéletesen beszél angolul.

— „Ezen ön csodálkozik? — magyarázza Gafencu. — Ne felejtse el, hogy és angol származású vagyok.”

Az angol nagyszülőik

Majd így folytatja a Paris Soir: — „A 19-ik század elején élt a skótzsági Edinburgban egy derék képtár-gondnok, akinek John Saunders volt a neve. Egy szép napon meghívást kapott a szentpétervári híres cári képtár igazgatójától és John Saunders, aki nagyszerűen értette szakmáját, el is utazott feleségével együtt orosz állampolgárságot nyert és résztvett új hazája közéletében. A hatóságok azonban rájöttek, hogy szabaddóműves, amiért egy beszarabiai városkába száműzték, mely közel fekszik az akkori román határhoz. Innen jött át Gafencu édesapja — aki csak harminc éves korában vette fel ezt a nevet — Carol király országába.

„Sikrások Franciaországért”

Grigore, aki 1893-ban született, kitiűnő nevelésben részesült. Atyja jómódu kereskedő volt, aki gyermekét már 11 éves korában egy lausannei intézetbe küldte. Grigore Gafencu itt töltötte egész ifjúságát s egyetemi tanulmányait is a lausannei egyetemen kezdte meg, hogy aztán Párizsban fejezze be.

Jogra iratkozott be Párizsban s a magas, csinos, barna fiatalember, akinek tekintetében a tudós komolysága és a jókedélyű ifjú derűje vegyült, ismert alakja volt az idegen diákok társadalmának. Látogatta a háború előtti francia irodalmi köröket s ő maga is írt verseket és szindarabokat.

Itt kezdte meg újságírói működését is. Párizsi leveleket írt az „Epoca” című lapnak, amely a legkifejettebben franciabarát újság volt akkoriban Bucurestiben.

Egyszer, 1914 tavaszán egy St.-Michel uti kávéházban két német fiatallembert hallott megvetéssel beszélni Franciaországáról. Gafencu felugrott helyéről s arcultította az egyik németet. Nagy botrány támadt.

— De hiszen, maga is idegen — mondták a többiek a magából kikelt román joghallgatónak.

— Az igaz, — felelte az, — de azért én mindig sikra fogok szállani Franciaországért, nemcsak egy pofon erejéig.

„A román Eden”

A háború elején — folytatta cikkét a Paris Soir — Gafencu katonai pilóta lett és pompás teljesítményeivel magas angol, francia és román kitüntéseket nyert el. A háború után, 1919-ben, a levegő hőse sajtószolgálatba lépett. Távirati ügynökséget létesített, amely később hivatalos román távirati ügynökséggé alakult, majd átvette az „Argus” című közgazdasági lap vezetését, s közben feleségül vett egy bájos francia hölgyet, akit egy franciaországi utazása alkalmával ismert meg.

Nemrég megalapította a „Timpul” című napilapot, ami rövid idő alatt annyira elterjedt, hogy ekkora sikerre nincs példa a román sajtó történetében. Gafencu vezetője, lelke, s egyúttal legszorgalmasabb munkása lesz a lapnak... Elegánsan s egy angol diplomata higgadságával és éleslátásával megírt cikkei eseményszámba mennek. Po-

litikai kávéházakban kézzel-kézre jár a Timpul s Gafencu külpolitikai megnyilatkozásai nemcsak a lap népszerűségét, hanem a fiatal lapvezér tekintélyét is növelik. Így jellemzik román sajtókörökben: — Ó, a mi Edenünk!

Egyszer telefon-értesítést kap a Timpul igazgatója, hogy a király kihallgatásra várja. S aztán egymást érik a tanácskozások a királyi palotában és már suttogni kezdik politikai körökben, hogy az uralkodó új külügyminisztert keres... Már azt is tudják, hogy a király Gafencut szemelte ki, aki egyébként kiállotta a próbát a politikai életben is, volt miniszterelnökségi alminiszter, külügyi alminiszter, közlekedési miniszter több nemzeti parasztpárti kormányban. És a király csakugyan döntött. Míg a belpolitikai nehézségek leküzdésével a vaskezü Calinescut bízta meg, Gafencut, a kiváló pilótát, a művelt uriembert, a hajlékony és sok nyelvet ismerő diplomatát, a román Edent találta legalkalmasabbnak arra, hogy elvezesse a külpolitika veszedelmes szirtjei között az állam hajóját.

„Halló, itt a király...”

Gafencu már külügyi alminiszter korában tanubizonyoságot tett tehetségéről, munkaképességéről és... jelleméről. Nem ő volt-e az, aki nyíltan ellenszegült Titulescunak a külpolitika akkori teljhatalmu irányítójának a román-orosz megbeszélések során? Aztán gyakori külföldi tartózkodásai alatt szerzett tapasztalatai, a szívélyes kapcsolat, amely különösen Beck ezredeshez fűzi s végül az ügyesség, amellyel Carol király legutóbbi külföldi útja alkalmával tapogatózásait végezte, egyre megbecsültebbé tették őt. Így aztán nem is okozott nagyobb meglepetést, mikor egy reggel a király felhívta a Timpul szerkesztőségében Gafencut, aki éppen vezércikkét írta:

— Halló, ön az, Gafencu ur? Itt a király beszél. Kinevezem önt külügyminiszternek.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőlhelyek és fürdők hirdetésel, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak elfrízetés mellett közölünk. Jelleg levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

LAKASAT CSAK VALÓDI VERT CSIP. KÉBŐL KÉSZÜLT „DER-BESC” FÜGÖNY, AGY- ÉS ASZTALTERITŐ DEKORÁLJA TÖKÉLETESEN. Kivánt méretben. Allandó mintaterem. Regele Ferdinánd 11. emeleten.

Zsonnal kiadó 3 szobás komfortos, szép napos lakás új házban. Str. Calvin 16.

Költözők! Övjátok gyermekeiteket a poloskák útján történő fertőzéstől. Garantált módszerrel írt Deák mérnök Cluj, P. Unirii 7. Telefon 17.17.

„BRISTOL” ארטה. Étterem-bodega Cluj, Reg. Ferdinand 37. Az ort. rabbitánács felügyelete alatt. Izletes uri konyha. Mérsékelt árak. Előzékeny kiszolgálás. Abonoma kihordásra is. Mindennemű vásárhelyi felvágott-különlegességek. Naponta friss orda, sajt, stb. Naponta frissen csapolt Azuga-sör.

Simon fordítótudában fordítások, másolások minden nyelven szakszerűen készülnek. Str. Regina Maria 13. Emelet.

Könyv- és papirkereskedő fiatal, képzett munkaerő, nagyobb tőkével fennálló üzletet átvenne, esetleg társulna. Ajánlatokat „Erdély” jellegre a kiadóba kér.

Szakmunkás állást nyerhet gyertyagyárban. Ugyanott kezdőt is felvesznek. Jelentkezni lehet Fischer Leopold fabrica de lumânări Storojineț, Bucovina.

29 éves önálló kereskedő megismerkedne házasság céljából urilánnyal, ki hozományával (350-500.000) az üzlet kibővítéséhez hozzájárulna. „Reális gondolkodás” jellegre a kiadóba.

Feltétlenül intelligens, megbízható nevelőnő keresek 2 éves gyermek mellé. Részletes ajánlatokat Bartók Imre Sânsimion. Jud. Ciuc.

Gyapjúkasmirlobogók, valamint strajerlobogók, színtartó, egybeszővött színekkel, különböző méretekben kaphatók. Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Sălciâm No. 27.

Terhes nők vizeletét elsőtől ötödik hónapig vesszük, kilogramonként tíz lejért. Közlekedbit Dr Vitályos orvosnál Calea Regele Ferdinand 62.

Cserép- és téglagyár, Szilágyosmlyóhoz 2 km., 8 holdas ingatlan, kézüzemmel felszerelve, megfelelő épületekkel, üzemben, kivándorlás miatt jutányosan eladó. Klein Ferenc Simleul-Silvanei, Keramia.

Ha még nem olvasta: okvetlen vegye meg

ARNOLD ZWEIG

Vihar Palesztina felett

című világhírű, szenzációs, legaktuálisabb regényét.

Kapható mindenütt! EPOCHA KIADÁS

Könyv-papír és játékkereskedés erdélyi nagyobb városban átadó. Cimeket „Biztos megérhető” jellegre a timisoarai kiadóba kérünk III. Str. Treboniu Laurean 3.

Veszek alkalmasan: gépeket, anyagot nyomda, könyvkötészet részére, kartonaszt. Egészben vagy részben. „Victoria”, Bucuresti, Rahovei 19.

Erőtelepek, tüzemek felügyeletét, gazdaságossá tételét szerény honoráriumért vállalja Marko okleveles gépészmérnök Regele Ferdinand 43.

Kinderfräulein, Jüdin will Stelle wechseln pro 15 Mai. Adresse in der Administration.

Fogtechnikus, perfekt munkás, hosszú éves gyakorlattal, teljes felszereléssel állást keres. Szatmári, Cernauți, Iosescu 1/a.

Független, intelligens zsidó urinnóval társulna jól szituált ingatlan- és gyártólajdos. Cim - kiadóban.

Butorszállítás, csomagolást Bucurestiben szakszerűen teljesít helyben, vidékre, külföldre butorszállítóokcsiban, liftvanban is. Mandler, Calea Mosilor 23. Telefon 4-05-41.

Kereskedelmi utazók figyelmébe. Breasla tagsági bélyegek megérkeztek, átvehetők Kornhausernél, Calea Decabal No. 12.

Raktár és üzlethelyiség kiadók a Mihai Viteazul téren. Értekezni dr Kertész Miklós ügyvédnél, Str. Berde 2.

Tanítványképzés! Kosmetika „Boté” Hamburg M. Reg. Ferdinand 34. II. Telefon 20-11.

Két egyforma íróasztalt, irodabutorokat keresünk megvételre. „Sürgős” jellegre a kiadóba.

Központban, zsidó családnál külön szobába lakótársat keresek. Blum, Memorandumul 20.

Esküvők, barmicvemolok és hasonló alkalmi ünnepélyre rendezését olcsón vállalom. Rendelésre esküvői tortákat, kuglereket készítek. Meghívásra házhoz és vidékre is megyek. Ugyanitt jó és olcsó házi koszt kapható kihordásra is. Adlerné. Str. General Gherescu 7.

1939. MÁJUS 7.

em állandóan gyomor-aktól

Chiojd jud. Bu- en a következő le-

m sz. tudomására, esztül szenvedtem bbb gyomorban, nála a lapokban nek — informálód-D. gyógyszerre fe- arólva, kijelenthe sználát után nálam len eredmény mu- g borzalmas fáj- g lecsendesítette, dják legősintébb kedjenek nagyszerűkből még egy ldeni, hogy a ku-

mindenki részére őszinte sorokhoz

gyógyszertárak- a, vagy megrendel- mellett Császár E. Bucuresti, Calea

MŰSOR

május 7.

ikus torna, rádióhir- ny, háztartási, orvosi : A teremés, orató- 20: Julea Vazul zene- zületében kb. 14: Hi- ne folytatása. 15:05: Mezogazdákknak szak- k. 19: Időszerű anya- es. 19:35: Hangleme- nyok. 21: Hangjáték. Balalajkazené. 22:40: fonzene. 23: Hírek. — k. Majd: Hírek kül- nyelven. Utána: Köz-

mezek. 9:45: Hírek.

ar. 15: A gyermekét.

: A rádió szalonzene- vári Városi Dalegyet.

mezek. 21: Sport-

ombauizlet”. Komédia.

onazene. 24:20: Jazz.

május 8.

ikus torna, rádióhir- ny, háztartási, orvosi s időjárás kulturális jelentés. 13:10: Déli Sporthírek. 13:40: Hírek, időjárásjelentés. nglemezek. 15: Hírek. eescu énekesnő. 18:20: sz. 18:40: Radulescu nyag. 19:15: Hangleme- 20:20: Táncezene. 21: ekesnővel. 22: Hírek. zongorázik. 22:50: kb. 23: Hírek. Majd: ána: Hírek külföldre en. Utána: Közlemé-

orna, hírek, hangleme-

Szalonötös. 13:40: Hi-

: Cigányzene. 19:30:

esere 20:15: Hírek.

0:45: A newyorki vi-

1:15: „A költő vissza-

1:40: Budapesti Hang-

0: Hírek. 23: Mély-

ányzene. 1:05: Hírek.

május 9.

ikus torna, rádióhir- ny, háztartási, orvosi s, időjárás kulturális jelentés. 13:10: Déli Sporthírek. 13:40: Hírek, időjárásjelentés. nglemezek. 15: Hírek. szaki üzenetek. 18:15: 19: Időszerű anyag- ekek. 20: Felolvasás. ene. 21: Szimfonikus a. 22:15: Zonogarszoná- a énekesnő. 23: Hírek- Majd: Hírek külföldre

Megszakadtak a szerb-horvát tárgyalások

Zágráb, május 6. A horvát-szerb ügyet látható akadályok kísérletük. A horvátok hivatalos lapja szerint megszakadtak a tárgyalások a belgrádi kormány és a horvátok között. Ugyanakkor Macek horvát parasztpárti vezér Cvetkovics miniszterelnökhöz intézett nyílt levelét közli a lap, amelyben Macek kijelenti, hogyha a régens tanács nem hajlandó szentesíteni az egyezményt, úgy az ügyet a parlament elé terjeszti.

A lapot a közleménye miatt elkobozták. Altalában úgy vélik, hogy ez az incidens elmérgesítette a végleges megoldás kialakulását.

Teljhatalmat kap a lengyel köztársasági elnök

Varsó, május 6. A lengyel képviselőház jogügyi bizottságban Kviatkovszki helyettes miniszterelnök és pénzügyminiszter megindokolta a kormánynak azt a törvényjavaslatát, mely rendelőkormányzat kibocsátására hatalmazza fel a köztársaság elnökét. Utalt a nemzetközi feszültségre, amely indokoltá teszi, hogy a kormány rendkívüli hatalommal rendelkezze.

Nemlétező hivatal nevében szélhámoskodó fiatalembereket tartóztattak le

Bucuresti, május 6. A sziguranca szervei ma délelőtt letartóztatták N. Mitulescu és Eugen Gheorghiu bucaresti egyénekét, akik egy fiktív hivatal: „A prof. dr. Paulescu román nemzeti kultúra- és propagandahivatal” nevében állami intézményekkel és magánvállalatokkal különböző lapokat és röpiratokat, főleg politikuskok munkáit tulozott árak ellenében igyekeztek elhelyezni és ugyanakkor szubvenciókat is kértek az állítólagos „hivatal” számára. A két egyén tevékenysége kitünően meg volt szervezve, cégpapírossal, telefonnal és kereskedelmi könyvekkel dolgoztak, amelyekben fel voltak tüntetve az eddig becsapott és ezután becsapandó emberek és intézmények. Paulescu professzor egyébként, akire Mitulescu és Gheorghiu hivatkoztak, a romániai antiszemitizmus néhány évvel ezelőtt elhunyt tudományos művelője volt.

Május 23-ikán lejár az ingatlan-könyvek benyújtásának határideje

Bucuresti, május 6. Az ingatlan-könyvek benyújtásának határideje május 23-án jár le. A lakókat, akik nem bocsátják a tulajdonosok rendelkezésére a bevezetésükhöz szükséges adatokat, a törvényben előírt büntetésben részesítik. Az olvashatatlan, vagy pontatlanul kiállított ingatlan-könyvecskéket a rendőrkormányzóságok nem fogadják el.

A Hasomer Hacair első erdélyi kibucca letelepedett Észak-Galileában

Hébernyelvű távirat közli szerkesztőségünkkel, hogy a Hasomer Hacair első erdélyi kibucca, amely tudvalevően Kfar Szabán ültette fel ideiglenes táborát hét esztendővel ezelőtt, elfoglalta végleges letelepedésének helyét Észak-Galileában. Új szálló telepitési pont elfoglalását jelenti ez az országépítés legfontosabb helyén. Így kapcsolódik be az erdélyi chaluczi ifjúság bási honfoglalás művébe, amelynek Galilea a színhelye ma.

A távirat szövege a következő: „Alinu löadmeth Dan hakaduma. Hekimunu hajom choma umigdal erifim vöchas-mal. Todiu löjödikum. Givat Hasomer.” Ami magyarul azt jelenti: „Felmentünk Dan földjére. Felállítottuk ma a védőfalat, az őrtornyot, a barakkokat és a villanyüzemeket. Közöljétek barátainkkal, Givat Hasomer.”

Hazaérkezett Gafencu külügyminiszter

Gafencu beszéde a román-jugoszláv ligában. Iorga cikke a külügyminiszteréről

Belgrád, május 6. (Rador.) A román-jugoszláv liga pénteken teát adott Gafencu tiszteletére, amelyen jelen voltak a liga tagjai és barátai, köztük Csolak Antics udvari marsall, Szmiljanics helyettes külügyminiszter, Georgevics, a liga elnöke, stb.

Gafencu az üdvözlésekre válaszolva, kijelentette, hogy a Románia és Jugoszlávia közötti kapcsolatokat minél szorosabbá kell fűzni. Országainknak — mondotta — amelyek kisebbek, mint más népeké, szükségük van egységes tömbjük megőrzésére, megszilárdítására és megerősítésére, hogy ez a tömb támasza lehessen a békének. Ma volt szerencsém román nyelven beszélni Maria királyné öféslegével, aki nekünk is drága. Örömmre szolgált, hogy Páris kormányzóherceg is kihallgatáson fogadott.

Belgrád, május 6. (Rador.) Gafencu külügyminiszter szombat este 9 óra 40 perccel visszaérkezett Bukarestbe.

Bucuresti, május 6. Iorga professzor a Neamul Romanesc mai számában „Egy megvalósult csoda” cím alatt a következőket írja:

„Olyan időben, midőn a nemzetközi csinytevés terén másféle csodákat visznek véghez, a fiatal román külügyminiszter megvalósított egy csodát, amely eleddig páratlanul áll és amelyért bizonyára megérdemelte, hogy korá ellenére kitüntessék Európa összes köztársasági, totális és pá-

pai rendjeleivel.

Grigore Gafencu Berlinbe ment és ott jó fogadtatásban részesülve, alkalma volt hallani Vaida Sándort bécsi dialektusban beszélni — amelyet multjából oly jól ismer — a hatalmas német állam vezérével, aki lényében maga is annyira osztrák maradt.

Onnon azonban Londonba utazott, ahol bőségesen kitüntették a figyelem összes jeleivel. Nyilatkozatát, amely szerint mi senkit sem utasítunk el, de nem is koldulunk senkinél, különös megértéssel fogadták ott, olyan időben, midőn a jelszó az: „Vagy csak az én barátom vagy, vagy azonnal megöllek”.

Természetes volt az utazó diplomata jó fogadtatása Párizsban, ahol Gafencunak annyi kapcsolata van, hogy elmondható, hogy otthon érzi magát.

De ime, a Párizsban ünnepelet és kitüntetés vendéget hasonló jó érzésekkel fogadják Rómában is, ahová más üzenetet nem vitt, mint a román népek Olaszországgal szemben akkor is változatlan maradt érzelmeit, midőn leginkább fájt nekünk egy bánásmód, amelyet nem érdemeltünk meg.

Vajjon e megnyilatkozások azt bizonyítják, hogy Európában kadenek másképpen is gondolkoznak, mint az emberevő nacionalizmus vonalán? Milyen boldogság volna ez az egész világ számára, amely lényegében már oly hosszú idő óta nem óhajt emberhúst enni?”

Ribbentropp és Ciano megkezdtek tárgyalásaikat Milánóban

Küszöbön áll az angol-török egyezmény bejelentése Anglia nem hajlandó általános érvényű szövetséget kötni a Szovjettel

München, május 6. (Rador.) Ribbentropp pénteken este 23.50 órakor Milánóba utazott Attolico berlini olasz követ társaságában. Ciano ugyancsak pénteken este utazott el Rómából Milánóba.

Ribbentropp szombat délelőtt 11 órakor érkezett Milánóba, melynek pályaudvarán Ciano fogadta ünnepélyes keretek között.

Ciano és Ribbentropp első megbeszélése a Continental szállóban folyt le. Délben egy órakor a két külügyminiszter a városházára hajtatott, ahol Ciano ebédet adott Ribbentropp tiszteletére.

Küszöbön áll az angol-török egyezmény bejelentése

London, május 6. (Rador.) A török nagykövet pénteken kihallgatáson volt a Foreign Officeban.

Isztambul, május 6. (Rador.) Az „Ackham” című lap ankarai távirata szerint az angol-török tárgyalások teljes megegyezésre vezettek, amely szerint a két ország kölcsönösen biztosítja a békét a Földközi tengeren. A török külügyminiszter pénteken éjjel ismertette a néppárt parlamenti csoportjával az egyezmény szövegét, amit hétfőn fognak felolvasni a két ország parlamentjeiben. A lap szerint Törökország állandóan tájékoztatta a szovjetországi kormányt a tárgyalások menetéről.

Potemkin elutazott Ankarából Sztambul, május 6. Potemkin helyettes külügyi népbiztos, szombaton reggel Ankarából jövet Sztambulba érkezett. Potemkin Ankarában napokon át folytatott megbeszéléseinek eredményeiről hivatalos közleményt nem adott ki.

London, május 6. Maiski londoni szovjet-követ ma délelőtt megjelent a külügyi hivatalban és megbeszélést folytatott lord Halifax külügyminiszterrel. A Havas tudósítójának értesítése szerint a szovjet-javas-

latokra adott angol választ még nem juttatták el Moszkvába, de erre rövidesen sor kerül. Másrészt angol hivatalos körök hangsúlyozzák, hogy a hír, amely szerint az angol-török egyezményt megkötötték volna, korai. Az angol-török megbeszélések még folyamatban vannak.

Anglia nem hajlandó általános érvényű szövetséget kötni a szovjettel

London, május 6. A Havas ügynökség jelenti: Politikai körökben felteszik a kérdést, vajjon az a tény, hogy Anglia elutasította a kölcsönös szövetség tervét, ahogyan azt Litvinov javasolta, arra fogja-e bírni Sztalint, hogy az izolálás politikájára térjen át? E körökben ugyanis úgy tudják, hogy az angol kormány végleg elhárította olyan Szovjetországgal kötendő szövetség eszméjét, amely minden eshetőségre kiterjedő és kölcsönös legyen. A konzervatív párt körében mindenesetre hangsúlyozzák, hogy ha Anglia nem is óhajt általános szövetséget kötni a szovjettel, — mert ez a komintern politikájához való csatlakozást jelentené, — úgy ez főleg arra vezethető vissza, hogy egy általános angol-orosz szövetség károsan hatna vissza Angliának Portugáliával, Spanyolországgal és Japánnal szembeni viszonyára. Ezzel szemben londoni angol körök élénken óhajtják Oroszország támogatását megnyerni, meghatározott esetekben és esetről esetre meghatározandó módokat között.

Olaszország diplomáciai megoldást javasol a német-lengyel kérdésben

London, május 6. Olasz és német politikai körök nagy figyelmet szentelnek a danzigi kérdésnek. Ribbentropp és Ciano a milánói

tárgyalások folyamán — hír szerint — Lengyelországgal szemben követendő magatartásról is tárgyalnak.

Olaszország állítólag arra az álláspontra helyezkedik, hogy tárgyalások és diplomáciai nyomás segítségével kell megoldani a kérdést. Olasz politikai körök nem hiszik, hogy Danzig miatt háborúba kellene keveredni.

Legújabb jelentés szerint Orzenigo pápai nuncius a Hitlerrel tett látogatása alkalmával a pápa üzenetét adta át Hitlernek, amelyben XII. Pius pápa óvatosságot ajánl Németországnak a danzigi kérdésben.

A német hadsereg főparancsnoka Rómában

Róma, május 6. Von Brauschits tábornok, a német haderők főparancsnoka, Pariani olasz hadügyi államtitkár kíséretében repülőgépen Tripoliszból Rómába érkezett.

Beck álláspontját indokolja az olasz sajtó

Róma, május 6. A Popolo di Roma Beck külügyminiszter beszédét kommentálva, megállapítja, hogy a lengyel külügyminiszter azért nem volt hajlandó határozott formában foglalkozni a német követelésekkel, mert Németország csak követeléseket támasztott, de ellenérték-képpen nem ajánlott fel semmit. A lengyel külügyminiszter beszédéből arra lehet következtetni, hogy ha Németország ajánlatot tenne, Lengyelország hajlandóan bizonyulna vizsgálat tárgyává tenni azokat, abból a szempontból, hogy eleget tehetnek-e a követeléseknek.

A danzigi kérdés a milánói tárgyalások tengelyében

Róma, május 6. Az olasz sajtó rendkívül nagy figyelmet szentel a milánói megbeszéléseknek. A Cianohoz közelálló Telegrapho című lap úgy véli, hogy soha sem volt oly nagy szükség a két külügyminiszter közötti beható eszmecsereire, mint ma. A lap megállapítja, hogy Beck külügyminiszter beszéde nem zárta be a tárgyalások kapuját. Egyébként a német kormány most tanulmányozza a lengyel válaszjegyzéket. A két külügyminiszter megbeszéléseinek főpontja az lesz, hogy megoldást találjanak a danzigi kérdésre.

Virginio Gajda a Popolo di Italiában cikket ír, amelyben kifejti, hogy Olaszország és Németország minden erejükkel felveszik a harcot a bekerítési politika ellen és arra törekednek, hogy kiépítsék védelmi rendszerüket a Balkánon és a Dunamedencében. A magyar, román és jugoszláv államférfiakkal folytatott eszmecsereket azt mutatják, hogy ez a politika jómódban halad. Egyébként Gajda is megállapítja, hogy Beck lengyel külügyminiszter beszéde nyitva hagyta a tárgyalások ajtaját.

Mussolini Berlinbe készül?

Párizs, május 6. A Ce Soire tudni véli, hogy Mussolini közelebbről Berlinbe utazik, ahol közvetlen tárgyalásokat fog folytatni Hitler kancellárral.

Megszüntették az exportbuza kedvezményes fuvardíját

Bucuresti, május 6. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a kormány a buza export-prémiumát 9000 lejről 7000 lejre szállította le. Ezzel egyidejűleg a kormány megszüntette — belföldi viszonylatban — a buza minimális árát is, amelyet a múlt év októberében vezettek be, a buzaárak stabilizálása érdekében.

A CFR vezérigazgatója hivatalos közleményben jelentette be, hogy a vasut csak május 9-ig engedélyezi az exportbuza kedvezményes tarifáját, amely kedvezményt nem hosszabbít meg.

Legújabb sporthírek

A román-magyar Dawis Cup teniszmérkőzést szombaton folytatták Bucarestben. A félbemaradt utolsó szettet is 1:4-ről Asbtó 5:4-re nyerte. A párost azonban a Schmidt-Cararulis kettős 6:8, 4:6, 6:2, 6:2, 6:4 arányban verte a Gallos-Csikos párra és így a mérkőzés szombaton este 2:1 arányban áll a magyar csapat javára.

Ploesti. Tricolor—Kispest 1:1 (1:0). 8000 néző.

FRATERNITAS R. T. ÓLJ NYOMASA.

EUN DE IMPRIMAT

Ha postára adja, a postai díj a lapban van. No. 24476/323.

Ma le I. I.

Turnuseverin

Turnu-Severin, ben ma, 9-én nagy nek I. Károly király alapítójának és a ság megteremtőjének alkalmából Ez 1866. év eseménye első ízben lépett. A városban a hajléjűl azt a helye első román király horgonyzott. Az emlékművet nagy ünnepségekkel ünnepelték. A Bukarestben tegnap ünnepelt királyról elnevezett muzeumból azt a régi ezredek zászárdavadarsok d. redes parancsnok vitte a Calea Vitába, hogy a népesség alkalm. Károly királyról helyezett el azok az ország különböző redéknél levő zápalotába, amelye ségeknek ugyanc leplezendő emlékat azután ünne litják örszói hely.

Küünteméből I. Károly király évfordulója alkalmával emléktáblát elhelyeztetett az uralkodó sorát a hivatalos fogja közreadni.

Bukaresti leték m

A minisztertanácsokkal kapcsolatos fővárosi közhívet tartásának május 9-én délelőtt.

Ez a rendeltetéshez.

Korszerű m

Turnu-Severin hály vajda, a kö nécsosok és száfolyt le annak roly király eze lépett. A városi hintót, amelybe alapítója utazó tözött menet volt. A lát lepleztek le

Károly severin

Bucuresti, ma megtartott ünnepséget, Mihály nagybátyját a hely után a királyi Dunán feltűnő, amelyen 73 év utazott. A hajlégése közepette Turnu-Severin